

2019

CBS



COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL
HANDELSHØJSKOLEN

Hovedopgave

CPR NR:

Forfatter: Simon Juul-Heinesen

Vejleder: Henrik Kyhnauv Andersen

Uddannelse: HD. 2. del Regnskab og
økonomistyring

Afleveringsdato: 8. maj 2019

Antal sider: 81



MAERSK

Indholdsfortegnelse

1 Introduktion.....	4
1.1 Indledning.....	4
1.2 Motivation og problemstilling	4
1.3 Problemformulering	6
1.3.1 Undersøgelsesspørgsmål.....	6
1.4 Afgrænsning.....	6
1.5 Målgruppe	7
1.6 Opgavens struktur	7
1.7 Metodevalg.....	8
1.7.1 Slutningsformen	9
1.7.2 Dataindsamling.....	10
1.7.3 Udvalgt case virksomhed.....	11
1.8 Kildekritik.....	11
2 Den nye leasingstandard, IFRS 16, samt den tidligere regnskabsstandard vedrørende leasing, IAS 17.....	12
2.1 Nytteværdi for regnskabet	13
2.1.1 Begrebsremme for IASB	14
2.1.1.1 Brugernes informationsbehov.....	14
2.1.1.2 Kvalitative egenskaber.....	15
2.1.1.3 Relevans.....	15
2.1.1.4 Validitet	15
2.1.1.5 Forstærkende kvaliteter	16
2.1.1.6 Et retvisende billede	17
2.1.2 Rapporteringsenheden.....	17
2.1.2 Årsrapportens bestanddele	17
2.1.3 Nytteværdi.....	18
2.2 Den tidligere regnskabsstandard vedrørende leasing – IAS 17.....	19
2.2.1 Skaberne af IAS og IFRS	19
2.2.2 IASB og IFRS	20
2.2.3 IFRS	21
2.2.4 FASB.....	21
2.3 Leasing.....	22
2.3.1 Interesse for leasing	23
2.4 Formålet med leasing.....	24

2.4.1 Kapitalmæssige konsekvenser ved leasing frem for investering.....	25
2.4.2 Leasing	25
2.4.3 Køb uden finansiering.....	27
2.4.4 Køb med finansiering.....	27
2.5 Definitioner af IAS 17.....	29
2.5.1 IAS 17 – Anvendelsesområde	30
2.5.2 Klassifikation af leasingkontrakter.....	30
2.5.3 Finansiell leasing.....	32
2.5.4 Operationel leasing.....	36
2.6 Leasingstandarden IFRS 16.....	38
2.6.1 Baggrund for udarbejdelse af leasingstandarden IFRS 16.....	38
2.6.2 IFRS 16 – Anvendelsesområde	39
2.6.3 Definition af IFRS 16	39
2.6.4 Undtagelser for IFRS 16	40
2.6.5 Leasingperioden	41
2.7 Delkonklusion	42
3 Analyse.....	43
3.1 Kritik af IAS 17.....	43
3.1.1 IAS 17's uoverensstemmelser i forhold til IFRS' begrebsramme.....	45
3.2 Forskelle mellem IAS 17 og IFRS 16	48
3.2.1 IFRS 16's forventede effekt af regnskabet	49
3.2.2 Resultatopgørelsens påvirkning	50
3.3 Påvirkning af balancen.....	51
3.3.1 Påvirkning på noterne	53
3.3.2 Påvirkning på finansielle nøgletal.....	53
3.4 Illustration af effekten af den nye leasingstandard for A.P. Møller Mærsk.....	55
3.4.1 Præsentation af A.P. Møller Mærsk	55
3.4.2 Præsentation af leasing for A.P. Møller Mærsk under IAS 17.....	56
3.4.3 IFRS 16's effekt på A.P. Møller Mærsk's koncernregnskab for regnskabsåret 2018.....	57
3.4.4 IFRS 16's påvirkning på A.P Møller Mærsk koncernens balance for regnskabsåret 2018	57
3.4.5 Beregning af den finansielle forpligtelse	58
3.4.6 Følsomhedsanalyse	61
3.4.7 Analyse af leasingperiodens følsomhed	62
3.4.8 Analyse af diskonteringsfaktorens følsomhed	62

3.4.9 Analyse af right-of-use aktiv	63
3.4.10 Påvirkning på balancen.....	65
.....	65
3.4.11 Påvirkning på resultatopgørelsen.....	66
3.5 Delkonklusion	67
4 Konklusion	68
5. Litteraturliste	72
6. Bilag	75
6.1 Bilag 1 – Illustration af den omlagte leasingstandard hos en forhandler.	75
6.2 Bilag 2– Nøgletallenes påvirkning af de IFRS 16’s tilvirkning	76
6.3 Bilag 3 – Sammenligning mellem leasingaktiver og forpligtelser	77
6.4 Bilag 4 – A.P. Møller Mærsk’ balance 2018	78
6.5 Bilag 5 – Estimer af IFRS 16’s effekt på resultatopgørelsen	80

1 Introduktion

1.1 Indledning

Erhvervsmæssig leasing er blevet mere attraktivt indenfor de senere år. Virksomheder benytter sig mere af muligheden for at lease frem for at erhverve deres aktiver. Dette kan eksempelvis skyldes, at det ikke kræver et ligeså betydeligt likviditetstræk at indgå en leasingkontrakt, som ved erhvervelse. Leasing vil derfor være en god mulighed, for virksomheder med begrænset likviditet. De har ved leasing nemmere ved at holde på likviditeten i virksomheden. Dette giver virksomheder mulighed for at bruge deres likvider til andre, måske mere fordelagtige investeringer.

Når virksomheder har indgået leasingkontrakter, er det ind til 1. januar 2019 blevet behandlet efter den daværende regnskabsstandard IAS 17, som enten operationel eller finansiell leasing. I et regnskabsmæssigt perspektiv er den væsentligste forskel på de to metoder, at virksomheden ved operationel leasing skal omkostningsføre de løbende leasingforpligtigelser i resultatopgørelsen. Ved finansiell leasing skal leasingkontrakten indregnes direkte i balancen og løbende skal der foretages afskrivninger på denne. Derudover er der også notekrav for leasingforpligtelserne, som skal oplyses bagerst i regnskabet.^{1 2}

Ovenstående leder os videre imod min motivation, for netop at skrive om leasing, derudover vil jeg komme ind på min problemstilling.

1.2 Motivation og problemstilling

Der er flere metoder for finansiering, når en virksomhed ønsker at investere i et anlægsaktiv. Det kan ske igennem bankfinansiering, lån mellem koncernparter, leasing og egenfinansiering. Leasing, som er en af metoderne for finansiering af anlægsaktiver, bliver i stigende grad benyttet af

¹ <https://www.pwc.dk/da/artikler/2016/01/hvad-betyder-den-nye-leasingstandard--ifrs-16-for-din-virksomhed.html>

² <https://www.bdo.dk/da-dk/faglig-info/depechen/depechen-artikler-2017/regnskabsmaessig-behandling-af-leasingaftaler-hos-leasingtager>

virksomheder i bl.a. Danmark og resten af Europa. Hvilket også beskrives i indledningen. IFRS 16 er en erstatning for den tidligere leasingstandard IAS 17, som trådte i kraft primo 2019.

Leasingstandarden fortæller, hvordan leasing skal defineres, indregnes, måles og præsenteres i regnskabet. IAS 17 har mødt kritik af analytikere, regnskabsaflæggere og eksperter indenfor regnskabs- og investeringsbranchen. De mener, at leasingstandarden er for kompleks. Helt siden midt 90'erne har IASB, International Accounting Standards Board, i samarbejde med FASB Financial Accounting Standard Boards arbejdet på en ny standard for indregning og måling af leasingaftaler i årsregnskaber aflagt efter IFRS. Allerede tilbage derfra, blev der aflagt en model, som svarer til den udsendte IFRS 16, som blev udsendt i januar 2016.³ IFRS 16 ligger op til, at leasingtager skal indregne alle leasingaftaler, med undtagelse af short-term og low-value leasingkontrakter⁴. Dette vil betyde, at den nye standard fjerner muligheden for operationel leasing, hvilket medfører, at virksomheden ikke længere kan undlade indregning af leasingaktiver og -forpligtelser i balancen. Dette vil have betydning for de virksomheder, som tidligere har klassificeret deres aktiver i årsrapporten som operationel leasing. Idet de nu skal indregne det i balancen, som et aktiv og en forpligtelse.

IFRS 16 vil ifølge IASB gøre regnskaberne mere transparente og sammenlignelige, når de måler sig med øvrige selskaber i samme branche. IFRS 16 påvirkning af de forskellige selskabers nøgletal og resultater vil forandres i sådan en grad, at det vil kunne ændre mening for en regnskabsbrugers opfattelse af selskabet.

Med udgangspunkt i ovenstående, har jeg fundet frem til en overordnet problemformulering.

³ https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:90pafide_o4J:https://www.pwc.dk/da/nyt/2018/ifrs-16.pdf+&cd=4&hl=da&ct=clnk&gl=dk side 8

⁴ https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:90pafide_o4J:https://www.pwc.dk/da/nyt/2018/ifrs-16.pdf+&cd=4&hl=da&ct=clnk&gl=dk side 26

1.3 Problemformulering

Hvorfor udformede man leasingstandarden IFRS 16, og hvilke effekter vil implementeringen af IFRS 16 have for A.P. Møller Mærsk?

1.3.1 Undersøgelsesspørgsmål

For at svare på problemformuleringen vil jeg anvende nytteværdien som parameter for implementeringens effekt.

For at komme frem til den bedste besvarelse af den ovenstående problemformulering, har jeg udarbejdet nogle underspørgsmål, der skal være behjælpelige til besvarelsen af problemformuleringen:

- Hvordan behandles IAS 17 og IFRS 16 regnskabsmæssigt?
- Hvorfor udformede man leasingstandarden IFRS 16?
- Hvordan adskiller henholdsvis IAS 17 og IFRS 16 sig fra hinanden?
- Hvordan vil IFRS 16 påvirke et årsregnskabs teoretisk set?
- Hvilke effekter vil implementeringen af IFRS 16 have for A.P. Møller Mærsk's koncernregnskab 2018 og for regnskabsbrugerne?
- Vil indførslen af IFRS 16 medvirke et mere korrekt og brugbart billede af årsrapporten?

1.4 Afgrænsning

I dette afsnit vil jeg redegøre for afgrænsningen af opgavens problemfelt. Afgrænsningerne er sat for at få den mest optimale besvarelse på min problemformulering.

Jeg afgrænser mig fra at gå i dybden med leasinggiver, da den nye leasingstandard IFRS 16 ikke vil have en betydelig påvirkning for leasinggiver i det problemområde, jeg søger en opklaring på. Leasinggiver vil derfor kun blive inddraget i det omfang, hvor det er nødvendigt.

Jeg afgrænser mig til at fokusere på den gamle leasingstandard IAS 17 og den tiltrådte regnskabsstandard IFRS 16. Dette skal være med til at sikre dybde i opgaven og jeg vil derfor ikke

have fokus på andre behandlinger indenfor leasing som eksempelvis lokale regnskabsregler. Dette gør jeg for at skabe mere præcision på mit problemfelt i opgaven.

Jeg vil primært fokusere på effekten i henholdsvis balancen og resultatopgørelse efter den nye leasingstandards regler omkring indregning. Min opgave vil derfor ikke komme ind på oplysningskrav, præsentationskrav eller pengeopgørelse.

Der kan foreligge skattemæssige forhold ved behandling af leasing. Dette finder jeg ikke relevant i forhold til opgavens problem, hvorfor dette ikke er medtaget.

Jeg afgrænser mig fra at gå i dybden med forskellige finansieringstyper, der er mulige, når der er tale om likviditetsmæssige konsekvenser. Der vil kun blive sammenlignet med serielån i opgaven.

Jeg vil ikke komme ind på klassifikationer af leasingkontrakter, hvilket omfatter SIC-27 samt IFRIC 4. Disse beskriver, hvorvidt en kontrakt kan betegnes som en leasingkontrakt, da jeg ikke finder dette relevant i forhold til min problemstilling.

Ovenstående afgrænsningen vurderes til at kunne give den optimale dybde i opgaven, så jeg afgrænser mig fra områder, som ikke er relevante for min problemformulering. Dette vil betyde, at jeg udelukkende kan have fokus på de væsentligste områder i min opgave og på den måde få den bedste besvarelse på problemformuleringen.

1.5 Målgruppe

Min målgruppe vil primært henvende sig til regnskabsbruger samt regnskabsaflæggere, for hvem det kan være relevant at vide, hvilke forskelle der er fra den tidligere regnskabsstandard IAS17 i forhold til den nye IFRS 16 samt konsekvenserne heraf.

Det forventes, at målgruppen har kendskab til den internationale regnskabslovgivning samt fagtermer.

1.6 Opgavens struktur

Nedenfor er strukturen i min opgave udarbejdet. Dette er gjort for at skabe en rød tråd i min opgave, som skal være med til at give læseren et godt helhedsbillede af opgaven. Et godt

helhedsbillede forbedrer forståelsen af opgaven, og den måde jeg har valgt at opbygge opgaven. Strukturen skal være med til at sikre, at læseren forstår opgavens dele og deres betydning for besvarelse af problemformuleringen og de udarbejdede undersøgelsesspørgsmål.

Kapitel 1: Er den indledende fase til min opgave. I den indledende fase vil problemstillingen i opgaven blive identificeret og det samme gælder de undersøgelsesspørgsmål, der skal være behjælpelige til besvarelsen af det overordnede problem. Derudover vil jeg i dette kapitel også komme ind på metodeovervejelser samt afgrænsning.

Kapitel 2: Er det redegørende område. I kapitlet redegøres der for den teori, som er anvendt i opgaven. Der redegøres for IFRS, samt hvilket formål dette har for regnskabet, og hvordan dette vil påvirke regnskabsbrugeren. Herudover vil jeg generelt redegøre for leasing samt IAS 17 og IFRS 16.

Kapitel 3: Er det analyserende kapitel. Her vil jeg udarbejde en komparativ analyse af den gamle leasingstandard IAS 17 sammenholdt med den nyeste standard IFRS 16. Ud over dette vil jeg gå i dybden med IFRS 16, hvor jeg vil udarbejde en konsekvensanalyse af den nye leasingstandard. Konsekvensanalysen vil tage udgangspunkt i A.P Møller Mærsk, og der vil blive foretaget analyser af de forskellige holdninger, som interessenterne må have til den nye standard.

Kapitel 4: Er det konkluderende kapitel. Her vil jeg samle resultaterne fra mine analyser i kapitel 3 og sammenholde dem med teorien samt empirien til en samlet konklusion. Det overordnede formål med dette kapitel er at besvare den overordnede problemformulering.

1.7 Metodevalg

I dette afsnit vil jeg beskrive min måde at gribe opgaven an på. Derudover vil jeg fokusere på teori, metode samt empiri.

Jeg har opbygget min opgave så den er teoretisk anlagt. Denne teori bliver understøttet af et praktisk eksempel i form af en reel virksomhed. Herudover vil opgaven indeholde empiri og egne tilvirkninger i form af blandt andet holdninger og beregninger. Disse ovenstående forhold skal være med til få flere perspektiver af opgaven belyst. Dette vil give en bredere samt mere retvisende besvarelse af min problemformulering.

I redegørelsen for problemformuleringens teoretiske grundlag bliver der anvendt faglitteraturen fra faget: Eksternt regnskab. Dette danner grundlag for den finansielle rapportering og alt dertilhørende. Herunder elementer som regnskabsprincipper, indregningsmetoder mm. Til at understøtte dette er der henvist til relevante kilder fra internettet samt statistikker.

Det praktiske eksempel, som jeg var inde på tidligere, tager udgangspunkt i koncernen A.P. Møller Mærsk. Jeg har valgt at benytte A.P. Møller Mærsk som case virksomhed. Dette skyldes, at jeg ved gennemgang af de udstedte årsregnskaber, er kommet frem til, at de benytter sig meget af leasing og dermed vil de være påvirket af den nye regnskabsstandard IFRS 16. Tanken bag at vælge en virksomhed som denne, med en høj anvendelse af leasing, er at det kan bibringe størst værdi til min opgave, når effekten af den nye regnskabsstandard IFRS 16 skal indregnes og måles.

Derudover er det med til at give et godt indblik af hvilken nytteværdi regnskabsstandarden har.

Jeg har forsøgt at komme frem til den mest retvisende besvarelse på min problemformulering.

Dette har jeg gjort ved at benytte sekundær empiri, til at understøtte mine teorier samt påstande.

1.7.1 Slutningsformen

Til besvarelse af min problemformulering, har jeg gjort brug af abduction samt deduktion.

Formålet med disse er at skabe en slutning, som er videnskabeligt anlagt. Abduktion og deduktion har været med til at inddrage viden til en fyldestgørende konklusion og dermed en fyldestgørende besvarelse af min problemformulering.

Abduktion definerer jeg som "slutning til den bedste forklaring". Abduktion er med til at give os gode grunde, med ikke logiske grunde, som tvinger os til at acceptere en hypotese. Den anvendes ofte til at opstille forklaringer for en situation, hvor der er ikke er mulighed for gentagelser eller verifikation.⁵

Deduktion er med til at lede frem til konklusioner ud fra teorier, hypoteser eller love. Dette kommer til udtryk i min opgave, hvor jeg tager udgangspunkt i nogle generelle principper som teori, for at komme frem til en konklusion på en abstraktion. I min opgave har jeg udarbejdet et praktisk eksempel, som tager udgangspunkt i den faglige teori omkring regnskabsstandarden IFRS

⁵ <https://vm.systime.dk/index.php?id=144>

16. Ud fra dette har jeg udarbejdet beregninger samt estimater af IFRS 16 effekt på A.P. Møller Mærsk' koncernregnskab.⁶

1.7.2 Dataindsamling

Jeg har i min dataindsamling både benyttet mig af kvalitative og kvantitative data, samt primære og sekundære data.

I det følgende vil jeg kort redegøre for de forskellige typer af data og deres anvendelse i behandlingen af opgavens problemformulering.

1.7.2.1 Kvantitative data

Den kvantitative metode til indsamling af data anvendes til at afdække strukturer og sammenhænge. Den kvantitative metode gør det muligt at indsamle meget data fx ved brug af spørgeskemaundersøgelser. I min opgave har jeg gjort brug af statistikker og årsrapporter, som baserer sig på kvantitative data.

1.7.2.2 Kvalitative data

De kvalitative data indebærer alle de data, som ikke har med tal at gøre. Den kvalitative metode anvendes til at afdække årsager til strukturer. Den kvalitative metode giver mere dybdegående data, som giver en mere detaljeret viden, men er også en mere tidskrævende undersøgelsesform. Som eksempel på kvalitative data, kan der nævnes, love, tidsskrifter bøger mv.⁷

1.7.2.3 Primære data

Primære data, er data som indsamles på egen hånd, for at belyse et specifikt område. Dette kan være data som eksempelvis er indsamlet igennem et interview. Der er ikke gjort brug af primære data i min opgave, hvorfor jeg ikke vil beskrive mere om dette og gå videre til sekundære data, som er beskrevet nedenfor.

1.7.2.4 Sekundære data

De sekundære data, er data som ikke er indsamlet på egen hånd, men data som allerede er fortolket af andre. Der findes to forskellige former for sekundære data:

- Primær litteratur, som også kaldes interne kilder. Et eksempel på dette kan være en e-mailkorrespondance.

⁶ <https://vm.systime.dk/index.php?id=143>

⁷ <https://c-samf.systime.dk/index.php?id=716>

- Sekundær litteratur, som også er kaldet eksterne kilder. Et eksempel på dette kan være bøger.

I min opgave har jeg anvendt sekundære data, da min opgave indeholder offentligt tilgængelige materialer, som eksempelvis A.P. Møller Mærsk' regnskab samt offentlige publikationer.⁸

1.7.3 Udvalgt case virksomhed

Som jeg tidligere har været inde på i afsnittet "1.7 – Metodevalg", har jeg valgt at benytte A.P. Møller Mærsk, som min case virksomhed i mit praktiske eksempel. Mærsk er en virksomhed, som har et væsentlig brug af leasing. Derudover er Mærsk en børsnoteret virksomhed, hvorfor virksomheden skal aflægge regnskab efter de internationale regnskabsstandarde. Den tidligere regnskabsstandard IAS 17 og overtageren IFRS 16 er en del af de internationale regnskabsstandarde, hvorfor dette vil påvirke Mærsk. Ud fra Mærsk's koncernregnskab for regnskabsåret 2018, fremgår det, at selskabet både har finansielle samt operationelle leasingkontrakter. Disse har ind til januar 2019 skulle indregnes efter standarden IAS 17, men skal fra januar 2019 og fremover indregnes efter standarden IFRS 16. Min opgave behandler Mærsk's seneste koncernregnskab for regnskabsåret 2018, da det vurderes at give det mest retvisende billede af virksomhedens brug af regnskabsstandarde.

1.8 Kildekritik

Ved udarbejdelsen af min besvarelse af opgaven har jeg indhentet materiale, som er vurderet til at være relevant og objektivt.

Der er i min opgave primært gjort brug af kilder i form af lovbestemmelser vedrørende regnskabsstandarde IAS 17 samt IFRS 16. Disse kilder er udarbejdet af IASB, som står for udarbejdelsen af de internationale regnskabsstandarde. IASB er bestyret af en uafhængig gruppe eksperter, som har forskellige kompetencer samt erfaringer inden for regnskab.⁹

Jeg behandler senere i opgaven årsagerne til at IASB udformede regnskabsstandarden IFRS 16 og hvilke kritikpunkter der var til standarden IAS 17. I beskrivelsen af dette, har jeg blandt andet taget udgangspunkt i *Discussion Papers*, som er udarbejdet af IASB og FASB. *Discussion Papers* handler om hvordan forskellige interessenter kigger på regnskabsstandarde inden for leasing, herunder

⁸ <http://detgyldneoverblik.dk/primaer-sekundaer-data/>

⁹ <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrs/ifsb-ifrs-ic/iasb>

IAS 17 samt IFRS 16 og hvilke bekymringer de har omkring standarderne. *Discussion Papers* kilden er med til at give et bredt perspektiv af leasingstandarderne IAS 17 samt IFRS 16. Dette skyldes, at den repræsenterer holdninger fra flere forskellige interessenter omkring, hvordan leasing skal behandles regnskabsmæssigt.

Ved udarbejdelsen af mit praktiske eksempel har jeg taget udgangspunkt i A.P. Møller Mærskss seneste koncernregnskab for regnskabsåret 2018. Jeg har udarbejdet en konsekvensanalyse af, hvilken påvirkning IFRS 16 vil have på Mærskss koncernregnskab for regnskabsåret 2018. I den forbindelse har jeg indhentet data fra Mærskss offentliggjorte årsrapport. Den offentlige årsrapport vurderes som en pålidelig kilde, da den er underskrevet af en uafhængig revisor, som ikke har haft bemærkninger til årsrapporten. Ved mine beregninger, som er foretaget på baggrund af data fra Mærskss årsrapport, kan der forekomme væsentlige afvigelser. Dette skyldes, at jeg alene har taget udgangspunkt i de oplysninger, som jeg har adgang til i årsrapporten og ikke har adgang til de enkelte leasingkontrakter.

Herudover har jeg gjort brug af sekundære kilder i form af artikler fra pålidelige medier, bøger, samt publikationer fra store revisionshuse. Disse kilder er der gjort brug af i forbindelse med undervisningen, hvilket blandt andet er årsag til, at disse kilder vurderes som pålidelige.

2 Den nye leasingstandard, IFRS 16, samt den tidligere regnskabsstandard vedrørende leasing, IAS 17.

Dette afsnits formål er, at redegøre for den regnskabsmæssige behandling af de forskellige leasingmetoder efter den internationale lovgivning. Til at starte med vil jeg redegøre for begrebsrammen for IFRS. Dernæst vil jeg komme ind på regnskabsbehandlingen af leasingkontrakter for leasingtager og leasinggiver under den gamle standard, IAS 17. Afslutningsvis i dette afsnit vil jeg redegøre for den nye leasingstandard, IFRS 16, som fra primo 19 er trådt i kraft og er gældende for leasingtager og leasinggiver. Jeg vil herunder også komme ind på den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter, efter den implementerede lovgivning.

Det er et krav for alle børsnoterede virksomheder indenfor EU, at de skal anvende de internationale regnskabsstandarder.

2.1 Nytteværdi for regnskabet

I dette afsnit vil jeg undersøge formålet med regnskabet, og hvilken værdi det vil få for regnskabsbrugerne. Når der er tale om finansiell rapportering, er et af de primære formål at give regnskabsbrugerne et bedre syn på virksomhedens økonomiske situation samt dens resultater. Ved regnskabsbrugere er der tale om virksomhedens interessenter, herunder investorer, medarbejdere, aktionærer, kunder, medarbejdere og samhandelspartnere mfl.

I en vurdering af konsekvenserne af en implementering af nye regler for rapportering bør årsregnskabslovens §12 tages med i betragtning. Denne lov omhandler et generelt krav om, at en virksomheds årsrapport skal udarbejdes med henblik på at give regnskabsbrugerne et godt indblik i den økonomiske situation, så de kan træffe de rigtige beslutninger.¹⁰

Regnskabsbrugerne vil være forskellige alt efter hvilken virksomhed der er tale om, hvorfor der også er forskellige målgrupper for virksomhedernes rapportering. Udformningen af reglerne betyder, at der vil blive stillet krav til hvilket indhold, redegørelsen skal have samt nogle få krav angående form og offentliggørelsesmåden. Ved kommunikationsformen har virksomheden en stor frihed i deres valg. Dette gør, at de kan målrette selve kommunikationen af deres arbejde med samfundsansvar i retning af deres væsentligste interessenter. Alt afhængigt af om der primært kommunikeres med investorer eller medarbejdere, kan der være forskelle på kommunikationen.¹¹

Når en virksomhed laver regnskabsaflæggelse om samfundsaktivitet er det med henblik på måling og kommunikation af finansiell information, og hvordan virksomheder udnytter knappe ressourcer i beslutningsprocesser. Den finansielle rapportering skal på makroniveau ses som et forhold, der skal opgøres imellem ressourceejere og virksomheder. Ressourceejere har behov for den eksterne

¹⁰ <https://danskelove.dk/%C3%A5rsregnskabsloven/12>

¹¹ <https://samfundsansvar.dk/hvem-er-maalgruppen-for-din-rapportering%3F>

regnskabsinformation, hvorfor virksomhederne udbyder deres eksterne regnskabsinformation til ressourceejerne.

2.1.1 Begrebsremme for IASB

IASB er en forkortelse for "International Accounting Standards Board". Dette er en uafhængig gruppe af eksperter med praktisk erfaring indenfor udarbejdelse af revisionsstandarder. Disse eksperter opstiller kravene og fastsætter regnskabsstandarderne.¹²

Formålet med IASB's udarbejdelse af de internationale regnskabsstandarder er at sikre en ensartethed af regnskaberne, så de kan sammenlignes på tværs af markeder og lande. IASB sørger for at regnskabsstandarderne løbende bliver opdateret, så investorerne har alle de informationer, de har behov for.

2.1.1.1 Brugernes informationsbehov

Som tidligere nævnt er det forskelligt, hvem den primære regnskabsbruger er for de forskellige virksomheder. Derfor er det afgørende, hvilken virksomhed der er tale om, når det omhandler regnskabsbrugere. For den enkelte virksomhed handler det om at finde den primære regnskabsbruger og fokusere på dennes behov ved rapportering af det eksterne regnskab.

Den primære regnskabsbruger anses for at være investoren. Investorens informationsbehov er krævende, da disse også skal opfylde andre regnskabsbrugeres informationsbehov. Andre regnskabsbrugere kan eksempelvis være långivere, da de også har et informationsbehov, for at de kan udgive lån med en så minimal risiko som muligt. Disse beslutninger bliver truffet med en overvejelse om de fremtidige pengestrømme. Derfor er det vigtigt, at den finansielle rapportering er opbygget, så den støtter de primære regnskabsbrugere i så høj grad som muligt med hensyn til deres prognoser over pengestrømme.

Prognoseopgaven er, at regnskabsbrugere ud fra årsregnskabet kan vurdere virksomhedens evne til at generere fremtidige nettostrømme. De oplysninger virksomheden udgiver omkring deres regnskab skal være brugbare for investorerne. Det er primært resultatopgørelsen, der skal være

¹² <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf/iasb-ifrs-ic/iasb>

fokus på, når jeg vurderer virksomhedens evne til at genere nettopengestrømme. Investorerne gør brug af disse informationer angående pengestrømmene i deres værdiansættelse af virksomheden.

2.1.1.2 Kvalitative egenskaber

Når der er tale om de kvalitative egenskaber, er der fokus på regnskabskvaliteten. Kvaliteten af regnskabet skal være i orden, før det kan bruges til prognoser af de fremtidige pengestrømme. Ved kvalitative egenskaber er relevans og validitet de to fundamentale elementer. Det er derfor vigtigt, at regnskabet indeholder disse to elementer.

2.1.1.3 Relevans

Det er vigtigt, at informationen indeholder relevans. Relevans er den information, der er i stand til at gøre en forskel for regnskabsbrugers beslutning angående allokering af ressourcer.

Information, som er relevant, indeholder på normal vis enten bekræftelsesværdi, prognoseværdi eller begge værdier på samme tid.

Bekræftelsesværdien skal gøre det muligt for regnskabsbrugere at bekræfte tidligere forventninger eller ændre dem på grundlag af ny information.

Prognoseværdiens egenskab er, at information har værdi for regnskabsbrugeren og kan bruges som input i prognoseopgaven. Regnskabsbrugeren skal selv bruge informationen og lave en prognose.

2.1.1.4 Validitet

Validiteten betyder, at den finansielle information skal måle det, som der er formålet. Validiteten er med til at sørge for, at den finansielle information, som repræsenterer de økonomiske fænomener, er troværdig og korrekt.

Der opnås validitet og troværdighed, når substansen af regnskabsinformation bliver gengivet fejlfrit, neutralt og fuldstændigt.

Neutralitet betyder, at informationen ikke må være manipulerende for regnskabsbrugernes adfærd. Dette kan for eksempel ske ved, at ledelsen publicerer et optimistisk regnskab.

Fuldstændigheden sørger for, at den finansielle rapportering indeholder alle de informationer, som regnskabsbrugeren har behov for i beslutningsprocessen.

Fejlfrit betyder, at informationen skal være så nøjagtig som muligt. Det betyder dog ikke, at informationen skal være 100 procent korrekt, da der kan forekomme usikkerheder omkring forskellige udfald. Der kan fx forekomme usikkerheder i forbindelse med kursudsving og renter.

2.1.1.5 Forstærkende kvaliteter

Kvaliteter som sammenlignelighed, konsistens, verificerbarhed, aktualitet og forståelighed kan være forstærkende til regnskabet.

Sammenlignelighed er forstærkende, da regnskabsbrugere kan sammenligne på tværs af virksomheder og på tværs af regnskaber fra tidligere år. Dette kan være brugbart for regnskabsbrugernes beslutningsproces.

Når der er tale om konsistens i et regnskab, betyder det, at indregningskriterier og mål skal være de samme fra periode til periode. Der kan dog forekomme en smule inkonsistens over en længere periode, hvis regnskabsinformationen skal opretholde dens validitet.

Verificerbarheden er forstærkende for validiteten af informationen, dette er dog ikke en nødvendig egenskab. Verificerbarheden bliver defineret som mængden af enighed blandt uafhængige kvalificerede observatører.

Det er vigtigt, at informationen er aktuel. Det er egenskaben aktualitet, der skal sørge for dette, da en information, som ikke er aktuel, er ubrugbar.

Personer, der har kendskab til virksomhedsøkonomi og finansiell rapportering, skal være i stand til at forstå regnskabet i en rimelig grad, hvorfor forståeligheden er vigtig.

2.1.1.6 Et retvisende billede

Årsregnskabsloven indeholder en generalklausul, som siger at regnskabet skal give et retvisende billede for at beskytte regnskabsbrugeren. Derudover skal ledelsesberetningen give en retvisende redegørelse.

Hvis ikke regnskabet giver et retvisende billede, er der krav om at supplere de oplysninger til årsrapporten, som gør at årsrapporten ikke giver et retvisende billede eller fraviger enkelte bestemmelser i lovgivningen. Dette kaldes fravigelsesklausulen og skal bruges, hvis virksomheden fraviger enkeltbestemmelser.¹³

2.1.2 Rapporteringsenheden

Det primære formål er at rapportere de oplysninger, som regnskabsbrugerne har behov for. Her er der blandt andre tale om potentielle investorer, långivere mfl., som har behov for disse oplysninger omkring virksomheden for at kunne træffe deres beslutning.

Det er derfor vigtigt, at oplysninger omkring virksomhedens ressourcer bliver rapporteret, for at regnskabsbrugere kan vurdere virksomhedens fremtidige udsigter for pengestrømmene.

Derudover giver det også et blik på, hvor effektivt ledelsen har opfyldt deres ansvar for brugen af virksomhedens ressourcer og dermed deres forvaltning. En rapporteringsenhed defineres som en virksomhed, der er påkrævet eller selv vælger at udarbejde et eksternt regnskab.¹⁴

2.1.2 Årsrapportens bestanddele

En årsrapport har tre bestanddele: regnskabsopgørelser, ledelsesberetning og supplerende beretning. Regnskabsopgørelsen er lovpligtig, og det er den, jeg vil have det primære fokus på. Regnskabsopgørelsen består af de talmæssige opstillinger: resultatopgørelse, som indeholder indtægter og omkostninger, og balancen, som indeholder aktiver og forpligtelser. Derudover er der egenkapitalopgørelsen og pengestrømsopgørelsen, som understøttes af noter og anvendt regnskabspraksis, som præciserer de to metoder, som er anvendt ved indregning og værdimåling.

¹³ <http://denprivateinvestor.dk/regnskabs-begrebsramme-indhold-opbygning/>

¹⁴ <https://www.iasplus.com/en/standards/other/framework>

Ledelsesberetningen er knyttet til årsregnskabet og har til formål at udbygge de talmæssige opstillinger med oplysninger angående fremtidsudsigter, videns ressourcer, risici mm.

Den supplerende beretning giver muligheden for, at virksomheder inden for lovgivningens rammer kan dække informationsbehov hos en bredere del af stakeholdere.¹⁵

Samtlige af bestanddelene i årsrapporten skal overholde kravet om en retvisende redegørelse. Dette er for at holde regnskabsbrugerne beskyttet, så de ikke modtager vildledende oplysninger. Det er ledelsens ansvar at opretholde generalklausulen i årsrapporten. Dette opnås ved udarbejdelse af ledelsespåtegning omkring alle årsrapportens bestanddele. Herudover skal regnskabsopgørelserne attesteres af en godkendt revisor i form af en revisionspåtegning.¹⁶

2.1.3 Nytteværdi

Det overordnede formål med begrebsrammen er at skabe en fælles ramme for regnskaberne. Dette gøres for at skabe en fælles sammenlignelighed og for at give den størst mulig nytteværdi for regnskabsbrugerne. Dette er grundlaget for, at regnskabsbrugerne kan foretage deres beslutninger.

Ifølge IASB er det regnskabsaflæggers ansvar at udarbejde regnskaber i overensstemmelse med begrebsrammen. Regnskabsaflæggeren skal have kendskab til regnskabsbrugerens informationsbehov, og hvad der skaber mest nytte for lige præcis virksomhedens regnskabsbrugere.

Ved hjælp af kvalitative- samt de fundamentale elementer, kan regnskabsaflæggeren øge regnskabet's nytteværdi efter bedste evne. Herudover er det vigtigt, at det er de mest relevante elementer og måleattributter, som medtages i regnskabet. Begrebsrammen forsøger at sætte rammer for virksomhederne, og nytteværdien kan defineres som et resultat af dette.

¹⁵ Jens O. Elling 2017, s. 68-69

¹⁶ Jens O. Elling 2017, s. 70

2.2 Den tidligere regnskabsstandard vedrørende leasing – IAS 17

Som tidligere nævnt var IAS 17 den regnskabsstandard, der var gældende, inden IFRS 16 trådte i kraft i januar 19. IAS 17 omhandler den regnskabsmæssige behandling af to forskellige former for leasing, både for leasinggiver og leasingstager. De to former der er tale om ved denne regnskabsstandard er henholdsvis: finansiel- og operationel leasing.¹⁷

I de efterfølgende afsnit vil jeg gå i dybden med forskelle mellem regnskabsstandardens to forskellige typer af leasing, samt hvordan disse klassificeres. Forinden dette, vil jeg komme ind på skaberne bag regnskabsstandarderne IAS og IFRS.

2.2.1 Skaberne af IAS og IFRS

Eftersom min opgave omhandler disse regnskabsudøvere, finder jeg det interessant at forklare om skaberne af disse. Jeg vil kort beskrive historien bag leasingstandarden IAS 17, hvorefter jeg vil komme ind på skaberne bag IAS og IFRS.

IAS 17 er den tidligere leasingstandard, som beskriver, hvordan leasingaftaler skal behandles regnskabsmæssigt for henholdsvis leasingstager og leasinggiver. Den tidligere leasingstandard IAS 17, blev for første gang i september 1982 vedtaget af IASB og trådte i kraft i januar 1984. Standarden er i den efterfølgende tid blevet reformeret nogle gange, blandt andre gange i år 1994. IASB og FASB har samarbejdet om, at få denne standard forbedret på mange områder, da regnskabsbrugere ikke syntes, at den var optimal. IASB og FASB er i forbindelse med forbedringen af den regnskabsmæssige behandling af leasing kommet frem til mange af de samme beslutninger angående behandlingen. Herunder beslutningen om, at leasingen skal fremgå i balancen og hvordan leasingkontrakten defineres, samt hvordan denne leasingkontrakt skal måles.¹⁸

Nedenfor vil jeg først introducere skaberne af standarderne, som primært vil omhandle IASB, da de er primære skabere af både den tidligere standard IAS 17 og den nye standard IFRS 16.

¹⁷ <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-17-leases/>

¹⁸ <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17>

2.2.2 IASB og IFRS

Som jeg også tidligere har nævnt, er regnskabstandarden udformet af den internationale organisation IASB. Den nye leasingstandard IFRS 16 er både udarbejdet af IASB og FASB¹⁹.

Nedenfor vil jeg introducere IASB.

IASB hed oprindeligt, IASC²⁰ og blev stiftet i 1973 af revisorprofessioner fra 9 lande med hovedsæde i London, hvor organisationen stadig er lokaliseret. I dag består IASB af ca. 140 organisationer fra mere end 100 lande. Organisationens formål er at få de regnskabsmæssige standarder til at fungere på internationalt plan og på den måde skabe klare retningslinjer for regnskabernes krav.

De første år efter stiftelsen af IASB, havde det til formål at få udarbejdet en regnskabspraksis, som kunne harmonere med de forskellige medlemslande og deres lovgivning, og efterfølgende skulle IASB forsøge at få disse godkendt på verdensplan.²¹

IASB er en frivillig organisation uden magtbeføjelser overfor medlemslandene. Det var derfor vigtigt, at alle medlemslandene blev tilfredsstillet, hvilket gjorde at processen endte ud i brede og uklare standarder. Dette gav specielt begrænset effekt for de lande, som allerede havde udbygget et sæt nationale standarder.²²

IASB's formål var at skabe sikker og ensartet regnskabspraksis på tværs af landegrænser, hvorfor det ikke var optimalt med disse uklare standarder. I år 2001 ændrede de derfor struktur og etablerede sig som en uafhængig fond, med FASB's fremgangsmåde som forbillede. Denne fonds formål er at skabe regnskaber af høj kvalitet, som regnskabsbrugerne finder brugbare, når de skal tage deres økonomiske beslutninger. Den skal fremme brugen af standarderne og tage højde for behov som små og mellemstore virksomheder kan have. Herudover skal den sørge for, at der er konvergens mellem regnskabsstandarderne på internationalt plan for at sikre en brugbar løsning af høj kvalitet.²³

¹⁹ Financial Accounting Standards Board

²⁰ International Accounting Standard Committee

²¹ Jens O. Elling 2017, s. 73

²² Jens O. Elling 2017, s. 73-74

²³ Jens O. Elling 2017, s. 74

2.2.3 IFRS

IFRS er nogle internationale regnskabsstandards, som standardorganet IASB, international Accounting Standards Board har udgivet siden 2001.²⁴ Etableringen af IFRS skete for at sikre en sammenligning af regnskabspraksis, som også skulle sikre at de forskellige regnskabsinformationer var ensartede. Dette gjorde IFRS for at sikre, at det var brugbar information, som kom ud til eventuelle investorer eller andre brugere²⁵. I år 2002 blev det vedtaget, at IFRS-standarderne skulle indføres for alle koncernregnskaber i EU, og at dette skulle træde i kræft fra regnskabsåret 2005.²⁶

Siden 2005, hvor IFRS-standarderne trådte i kraft, er den løbende blevet reformeret og udviklet til at kunne blive benyttet i en større og større del af verden. Dette har medført, at IFRS bliver benyttet af over 100 lande spredt over hele verden, heriblandt Kina. IASB er blevet den ledende organisation indenfor udformning af regnskabsstandards i verden.²⁷

Mængden af lande, som vælger at implementere den internationale regnskabslovgivning er vokset. Blandt alle de lande, som har implementeret lovgivninger, findes Danmark også. Dette skaber en større mulighed for at få sammenlignelige regnskaber, som giver en specifik og brugbar information ud til regnskabsbrugeren.

2.2.4 FASB

I 1959 blev organisationen APB²⁸ oprettet. Denne havde til opgave at udvikle en teoretisk begrebsramme, men mødte meget kritik af erhvervslivet. Derfor kom FASB i 1973 og afløste APB. FASB's formål er at stå for standardudstedelsen i USA og har gjort det siden overtagelsen. FASB har været rollemodel for oprettelsen af standardudstedende organer i den private sektor på verdensplan, inklusive IASB.²⁹

FASB har over en lang periode været den ledende drivkraft, når der er tale om udstedelse af regnskabsstandards på verdensplan. Inden for de senere år har IASB overtaget den ledende rolle

²⁴ <https://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs1>

²⁵ Jens O. Elling 2017, s. 74

²⁶ Jens O. Elling 2017, s. 71

²⁷ <https://www.ifrs.org/about-us/>

²⁸ Accounting Principles Board

²⁹ Jens O. Elling 2017, s. 76-77

på dette område. Hvis vi kigger få år tilbage, har de to organisationers samarbejde udviklet sig mere omkring udformningen af regnskabsstandarder. Samarbejdet har eksempelvis ført til den nye leasingstandard IFRS 16, som disse to organisationer har udarbejdet sammen.

I det ovenstående er jeg kort kommet ind på skaberne bag IAS og IFRS. I forlængelse af dette vil jeg i de kommende afsnit komme nærmere ind på leasing generelt.

2.3 Leasing

Leasing er en form for finansieringskilde og et alternativ til at købe et aktiv. Finansiering kan kaldes for lånefinansiering, hvilket kan beskrives som at leje et aktiv og låne til et aktiv. Leasinggiver står med ejendomsretten til det leasede objekt, imens leasingtager har brugsretten på bekostning af den leasingydelse, de betaler. Leasingtager og leasinggiver aftaler en periode, hvor leasingtager så betaler en aftalt ydelse for at "leje" det aftalte objekt.

Under den tidligere standard IAS 17, lød de gældende regler på, at aktiver skal præsenteres i selskabets balance eller som en noteoplysning, alt efter typen af leasingaftale. Før at det er muligt for selskabet at indregne aktiver, skal det udfylde nedenstående udsnit:

Ressourcer, der er under virksomhedens kontrol som er resultat af tidligere begivenheder, og

Hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilflyde virksomheden.³⁰

I en leasingkontrakt medfølger naturligvis en finansiell forpligtelse i form af omkostninger for aftalen, i forbindelse med "leje" af objektet.

En finansiell forpligtelse kan defineres som en aftalt pligt om betaling til tredjemand, for aftalt pligt til at udveksle finansielle aktiver eller forpligtelser med tredjemand på de aftalte gældende vilkår.

³⁰ Jens O. Elling 2017, s. 226

Den nye leasingstandard IFRS 16, som nu er gældende, adskiller sig lidt fra den gamle IAS 17. Det, der gør den primære forskel er, at virksomhedernes regnskaber som hovedregel afstår fra den ene type af leasing, som er den operationelle. Dette vil resultere i, at alle leasingaftaler skal medtages i balancen med få undtagelser, som jeg har nævnt tidligere i opgaven.

2.3.1 Interesse for leasing

I det efterfølgende afsnit vil jeg komme ind på hvordan udviklingen af operationel leasing har udviklet sig for fire udvalgte virksomheder. De virksomheder som er valgt, har væsentlige værdier indenfor leasing. Jeg har indhentet data fra de forskellige virksomheders årsrapporter og omregnet til DKK på de regnskaber, hvor dataene har været i udenlandsk valuta. Valutakurserne er indhentet fra nationalbanken på statusdagen. Tabellen nedenfor giver et overblik over de samlede leasingforpligtelser for de forskellige virksomheder over de fire seneste regnskabsår i deres noter. Derudover viser tabellen den procentvise stigning over disse fire år.

Figur 1 - Udviklingen af operationelle leasingforpligtelser

DKKkm	2015	2016	2017	2018	%-vis stigning fra 2015-2018
A.P. Møller Mærsk	64.735	71.501	76.349	78.991	22%
DSV	7.793	9.800	10.398	12.020	54%
SAS	18.427	14.852	16.583	19.643	7%
Pandora	2.434	2.893	3.355	3.843	58%
I alt	93.389	99.046	106.685	110.654	18%

Kilde: Årsregnskaber for de forskellige virksomheder samt egen tilvirkning

Interessen for leasing er stigende, hvilket jeg har omtalt i min indledning, og som også kommer til udtryk i ovenstående tabel. Leasing har sine fordele på forskellige punkter. Blandt andet for at spare på likviditeten, så den eventuelt kan blive brugt på andre investeringer. Dette er en af årsagerne til, at mange virksomheder gør brug af leasing, og at brugen er stigende. Grundet den høje interesse for leasing er der i de senere år kommet et større fokus på leasingstandarden. Dette har medført, at leasingstandarden IFRS 16 er blevet udarbejdet.

Mange virksomheder har vurderet, at det ikke er så vigtigt at eje sine aktiver, men at det vigtige er at have brugsretten, hvorfor de forskellige virksomheder vælger at lease. Derudover kan det også være en god måde at spare på likviditeten, som jeg også kort var inde på i forrige afsnit. Det kan specielt være en fordel at bruge leasing som finansieringskilde for virksomheder med en begrænset likviditet, da de ikke nødvendigvis har nok likvide midler til at købe aktivet.

Figur 1 viser udviklingen af de operationelle leasingforpligtelser for fire udvalgte virksomheder for årene 2015 til 2018. I perioden er der i alt sket en stigning på DKKm 17.265. Dette svarer til en procentvis stigning på 18%, hvilket er med til at underbygge, at leasing er en finansieringskilde, som bliver brugt i en stigende grad.

2.4 Formålet med leasing

Virksomheder benytter sig af leasing i forbindelse med anskaffelse af deres aktiver, som et alternativ til at købe aktivet, som tidligere nævnt.

Et eksempel på dette kan være, at et shippingselskab som A.P. Møller Mærsk modtager en masse ordrer angående varer, som de skal fragte til forskellige destinationer. For, at de kan fragte disse varer, har shippingselskabet behov for containere og skibe, som er aktiver, de bliver nødt til at anskaffe sig. Virksomheder er normalt ikke glade for at binde for meget kapital, hvis de kan undgå det, hvorfor de ofte gør brug af leasing.

Som jeg kort kommer ind på i ovenstående afsnit, er der forskellige investeringsmuligheder for virksomheder, og i dette tilfælde shippingselskaber, alt efter, hvordan virksomheden står økonomisk, og hvilken økonomisk strategi, som virksomheden har valgt. Når der skal investeres, kan A.P. Møller Mærsk vælge at købe aktivet, hvilket vil have en negativ virkning på deres likviditet. Alternativt kan virksomheden vælge at lease deres aktiver, hvilket vil frigøre en større mængde af likviditet, som de kan anvende til øvrige investeringer eller til andre omkostninger i virksomheden. De netop nævnte investeringsmuligheder vil der blive gået i dybden med i de følgende afsnit.

2.4.1 Kapitalmæssige konsekvenser ved leasing frem for investering

Hvis en virksomhed vælger at købe eller udføre en anden form for finansieringsmulighed, vil det have en negativ effekt på likviditeten. Ved leasing undgår virksomheder dette mod en betaling af en aftalt leasingydelse. Dette er med til at frigøre likviditet for virksomheden, som evt. kan benyttes til andre investeringer, som også er nævnt i det forrige afsnit.

Ved brug af leasing overtager du brugsretten til aktivet mod betaling af en leasingydelse, hvorfor det i nogle tilfælde kan betegnes som at leje. I stedet for at gøre indhug i likviditeten eller stifte gæld, er leasing en god måde at bevare sit økonomiske råderum på. Ved leasing har du kontrol over dine udgifter og der kan medtages ekstrainydelse som eksempelvis serviceaftaler og forsikringer i leasingaftalen. Leasing skaber mere fleksibilitet, da det er nemmere at udskifte dine aktiver, så de er up-to-date, hvis du leaser frem for at eje. Virksomheden bag leasingaftalen, skal dog også have profit, hvilket kan medføre nogle ekstra omkostninger for leasingtager. ³¹

For at skabe en bedre forståelse af de likviditetsmæssige konsekvenser ved henholdsvis køb, finansiering og leasing af et aktiv, vil jeg illustrere de forskellige investeringsmuligheder nedenfor.

Der vil blive udarbejdet 3 eksempler, som tager udgangspunkt i et aktiv til en værdi på t.kr. 100.000 og en levetid på 5 år.

2.4.2 Leasing

Som jeg tidligere har været inde på, er fordelene ved leasing, at virksomheder fordeler omkostningerne over en leasingperiode mod betaling af en ydelse. Som udgangspunkt vil en leasingaftale indeholde en førstegangsydelse, som skal betales til leasinggiver i forbindelse med indgåelse af leasingaftalen. Hertil vil leasingydelsen være, som i det fleste tilfælde betales på månedsbasis. For at gøre det nemmere at sammenligne med de øvrige lån, er leasingydelsen vist på årlig basis. Nedenfor er der udarbejdet en illustration for en investering, hvor der gøres brug af leasing.

³¹ <https://danskebank.dk/erhverv/loesninger/finansiering/leasing>

Figur 2 - Illustration af de likviditetsmæssige konsekvenser ved leasing

Leasing						
Investeringsoplysninger:						t.kr.
Leasingaktivets værdi	100.000					
Førstegangsydelse	30.000					
leasingperiode, år	5					
leasingydelse	10.000					
Cashflow:	2014	2015	2016	2017	2018	i alt
Etableringsomkostninger	30.000	0	0	0	0	30.000
Leasingydelse	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	50.000
Cashflow	40.000	10.000	10.000	10.000	10.000	80.000

Kilde: egen tilvirkning

Ud fra ovenstående figur 2 kan det aflæses, at ved leasing vil der være en førstegangsydelse i forbindelse med etableringen af leasingaftalen. Efterfølgende vil der være leasingydelse, som er spredt over hele leasingperioden. Dette kan sammenlignes lidt med køb med finansiering, hvor virksomheden også betaler en løbende ydelse.

Som det fremgår af ovenstående figur, er omkostningerne ved brug af leasing, væsentlig lavere end ved de to andre eksempler. Dette skyldes, at virksomheden ikke ejer aktivet, men at aktivet "lejes" mod en betalt ydelse. Dette betyder, at virksomheden ikke har rentekomkostninger, som der vil være med et banklån. Dette medfører dog også, at aktivet som udgangspunkt skal tilbageleveres, når leasingperioden er udløbet. Tilbagelevering af aktivet udelukker en eventuel skrapværdi på aktivet, hvilket er den primære grund til, at det er væsentligt billigere med leasing, hvor virksomheden ikke ejer aktivet. Hvis virksomheden finansierer eller køber aktivet, er der muligvis en skrapværdi på aktivet. Denne værdi kan hente nogle af de løbende omkostninger tilbage, som der har været i forbindelse med finansieringen eller det kontante køb. Der er også en risiko forbundet ved leasing, i form af, at leasingvirksomheden kan gå konkurs, hvilket kan medføre at de skal afgive deres aktiver.

2.4.3 Køb uden finansiering

Når der er tale om at købe et aktiv uden finansiering, også kaldet kontant køb, kræver dette en del likviditet. Ved kontant køb, bliver hele aktivet betalt direkte ved overdragelsen. Alle omkostninger, der er forbundet ved investeringen, vil blive betalt, inden brugsretten tilhører køber. Dette er illustreret i figur 3 som ses nedenfor.

Figur 3 - Illustration af de likviditetsmæssige konsekvenser ved køb uden finansiering

Køb uden finansiering						
Investeringsoplysninger:						t.kr.
Aktivets pris	100.000					
Cashflow:	2014	2015	2016	2017	2018	i alt
Aktivets pris	100.000	0	0	0	0	100.000
Cashflow	100.000	-	-	-	-	100.000

Kilde: egen tilvirkning

Ud fra ovenstående figur, kan det ses at virksomheden ved køb uden finansiering, får hele likviditetstrækket på anskaffelsestidspunktet. På det tidspunkt hvor investeringen finder sted, falder alle omkostninger for aktivets fulde beløb. Der vil i aktivets levetid ikke være omkostninger udover eventuelle reparationer og vedligeholdelse, som der ville være, hvis virksomheden valgte at finansiere igennem et banklån og leasing. Kontant køb betyder, at virksomheden mister en masse likviditet på anskaffelsestidspunktet, som eventuelt kunne være brugt på andre investeringer eller andet. Dog er selve købet billigere end ved finansiering, da der ved finansiering vil være rentekomkostninger i forbindelse med lånet. Dog kan det nævnes, at der vil være omkostninger i form af afskrivninger. Disse påvirker dog ikke likviditeten.

2.4.4 Køb med finansiering

Ved finansiering forstås der, at virksomheden anskaffer kapital til eksempelvis investeringer mm. Grunden til, at virksomheder vælger finansiering, kan ofte skyldes mangel på likviditet til investeringen, eller at virksomheden ikke ønsker at gøre brug af den nuværende likviditet til denne investering, da pengene måske skal bruges til andre formål.

En meget brugt måde at anskaffe kapital på er igennem et banklån. Det fungerer på den måde, at virksomheden låner likviditeten igennem banken for at kunne finansiere sin investering. Det fungerer derfor på samme måde som ved køb uden finansiering. Forskellen er bare, at virksomheden ved køb uden finansiering gør brug af egne optjente likvider, hvorimod virksomheden låner likviditeten af banker med finansiering.

Der findes flere forskellige typer af banklån, jeg vil tage udgangspunkt i et serielån, hvor lånet har faste afdrag og renten varierer ud fra restgælden. Renten beregnes ud fra restgælden, hvorfor denne vil være faldende i takt med at lånets restgæld falder. Ligeledes vil terminsydelser også være faldende, grundet mindre betaling til renter. Dette er illustreret i det udarbejdede eksempel nedenfor.

Figur 4 - Illustration af de likviditetsmæssige konsekvenser ved køb med finansiering

Køb med finansiering, serielån						
Investeringsoplysninger:						t.kr.
Hovedstol	100.000					
terminer, år	5					
Afdrag	20.000					
Rente p.a.	8%					
Cashflow:	2014	2015	2016	2017	2018	i alt
Hovedstol	100.000	0	0	0	0	100.000
Restgæld	100.000	80.000	60.000	40.000	20.000	
Afdrag	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	100.000
Renteomkostninger	8.000	6.400	4.800	3.200	1.600	24.000
Cashflow	28.000	26.400	24.800	23.200	21.600	124.000

Kilde: egen tilvirkning

Ud fra ovenstående figur 4, kan det ses, at likviditetsbehovet er mindre ved anskaffelsen af aktivet, hvis virksomheden sammenligner med et kontantkøb. Men også hvis man sammenligner med leasing, som først kræver et mindre likviditetstræk efter 2 år. Omkostningerne vil ved en finansiering blive fordelt over låneperioden, hvorimod man ved kontantkøb betaler hele beløbet ved anskaffelsen. Finansiering er derfor med til at frigive likvider for virksomheden.

Med et serielån, vil der være nogle ekstra omkostninger i forbindelse med, at virksomheden tager et banklån. Den vil derfor være mere omkostningstung sammenlignet med et kontantkøb. Dette fremgår også af de to eksempler, hvor der ved kontantkøb betales t.kr. 100 og med finansiering betales der t.kr. 124. Dermed betaler virksomheden t.kr. 24 mere end aktivets værdi, grundet

renteomkostningerne, som er tilknyttet banklånet. Den store fordel ved finansiering frem for kontantkøb er derfor, at virksomheden får spredt sine omkostninger over en periode.

2.5 Definitioner af IAS 17

Jeg vil i dette afsnit redegøre for definitioner, som henfører til IAS 17. Dette gøres for at skabe en forståelse af, hvordan det defineres af IAS 17. Der vil blive gjort brug af definitionerne senere hen, hvorfor jeg finder dem relevante.

IAS 17 definerer en leasingkontrakt som en aftale, hvor leasinggiver overdrager brugsretten til et aktiv til leasingtager over en aftalt periode. Leasingtager skal så betale en leasingydelse i den periode, hvor leasingtager har brugsretten til aktivet.

Dette betyder at det ikke er selve aktivet som bliver overdraget, men kun brugsretten til aktivet. Der er to måder at klassificere leasingkontrakter på: henholdsvis finansiell- og operationel leasing. Ifølge IAS 17 defineres de to former for leasing således:

” Finansiell leasing defineres som en kontrakt eller en aftale, hvorved alle væsentlige risici og fordele, som knytter sig til ejendomsretten af aktivet, overdrages til leasingtager, uanset om ejendomsretten overgår til leasingtager ved udløb af leasingperioden eller ej.”

” Operationel leasing afgrænses negativt som enhver leasingkontrakt eller -aftale, der ikke er finansiell leasing.”³²

Senere i min opgave, vil der komme et særskilt afsnit for henholdsvis finansiell og operationel leasing, hvor der redegøres for disse.

³² IAS 17 – Deloitte s. 161

2.5.1 IAS 17 – Anvendelsesområde

IAS 17 bliver anvendt ved aftaler, hvor brugsretten til aktiver bliver overdraget til leasingtager, selvom der kan være visse forpligtelser for leasinggiver. Leasinggiver kan være forpligtet til at levere væsentlige tjenesteydelser i forbindelse med driften og vedligeholdelse af aktivet.

Der kan ikke gøres brug af leasingstandardens, ved servicekontrakter, hvor brugsretten til aktivet ikke bliver overdraget.³³

Ved den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter, anvendes IAS 17 med visse undtagelser, som beskrives nedenfor:

- Leasingkontrakter om efterforskning eller anvendelse af mineraler, olie, naturgas og lignede ikke-regenererende ressourcer.
- Licensaftaler vedrørende eksempelvis spillefilm, videooptagelser, skuespil, manuskripter, patenter og copyrights.

Leasingstandardens finder heller ikke anvendelse ved måling af:

- Leasingtagers investeringsejendomme, som besiddes gennem en finansiell leasingkontrakt
- Leasinggivers investeringsejendomme, som udlejes til leasingtager gennem en operationel leasingkontrakt
- Leasingtagers biologiske aktiver, som besiddes gennem en finansiell leasingkontrakt
- Leasinggivers biologiske aktiver, som udlejes til leasingtager gennem en operationel leasingkontrakt.³⁴

De ovenstående punkter vil ikke blive behandlet yderligere i opgaven, da de ikke er relevante i besvarelsen af mit problemfelt.

2.5.2 Klassifikation af leasingkontrakter

Som tidligere nævnt er der tale om to forskelligt typer af leasingkontrakter, når vi opererer med IAS 17, henholdsvis finansiell og operationel leasing.

³³ <https://www.pwc.dk/da/nyt/2016/leasingstandard-ifs-16.pdf> s. 3

³⁴ PwC regnskabshåndbogen s. 584-585.

Ved en finansiell leasingkontrakt bliver alle væsentlige risici og afkast forbundet til ejendomsretten til et aktiv, overdraget fra leasinggiver, til leasingtager. Dette gælder ubetinget om leasingtager overdrager ejendomsretten efter leasingperiodens udløb eller ej.

En operationel leasingkontrakt er derimod enhver leasingkontrakt, som ikke er en finansiell leasingkontrakt, hvilket også er beskrevet tidligere.

Det er derfor vigtigt at skelne mellem operationel og finansiell leasing, da den regnskabsmæssige behandling er afhængig af, hvilken leasingkontrakt der er tale om.³⁵

Det er sjældent, at det fremgår på leasingaftalen, hvilken type leasing der er tale om, hvorfor det kan være svært at klassificere. Hvorvidt der er tale om operationel eller finansiell leasing, skal derfor afgøres ud fra aftalevilkårene.³⁶

Nedenstående beslutningsdiagram kan anvendes i forbindelse med klassifikation af leasingkontrakter. Beslutningsdiagrammet bygger på IAS 17.

Figur 5 - Illustration af de likviditetsmæssige konsekvenser ved køb med finansiering



Kilde: PwC Regnskabshåndbog 2019 s. 586.

³⁵ Jens O. Elling 2017, s. 245

³⁶ <http://www.forumadvokater.dk/content/operationel-og-finansiell-leasing>

Leasingkontrakten skal klassificeres som en finansiel eller operationel leasing ved leasingaftalens indgåelsestidspunkt. Kommer der ændringer i leasingaftalens vilkår på et efterfølgende tidspunkt, som resulterer i, at klassifikationen som finansiel henholdsvis operationel leasing også ændres, anses den ændrede leasingaftale som en ny kontrakt i den resterende tid af leasingperioden. Når klassifikationen skal vurderes, skal de ændrede vilkår anses for at have været gældende ved indgåelsen af leasingaftalen.

Der skal ikke ske revurdering af klassifikationen af en leasingkontrakt, når der er tale om en overtagelse i forbindelse med en virksomhedssammenslutning jf. IFRS 3.³⁷

Som jeg også tidligere har været inde på, er det meget væsentligt, hvordan leasingkontrakten bliver klassificeret. Det skyldes, at den behandles vidt forskelligt, alt efter om der er tale om en finansiel eller operationel leasingkontrakt. Jeg vil derfor i følgende afsnit, gå i dybden med behandlingen af de to leasingtyper, med udgangspunkt i leasingtager.

2.5.3 Finansiel leasing

Ved finansiel leasing skal der indregnes et aktiv og en forpligtelse i virksomhedens balance ved indgåelsen af leasingaftalen. Den regnskabsmæssige behandling ved finansiel leasing, fungerer på samme måde som ved køb af et aktiv.

Indregning af rettigheder og forpligtelser i virksomhedens regnskab skal ske ved leasingperiodens påbegyndelse. Den måles til det leasede aktivs laveste værdi af dagsværdi og nutidsværdi af minimumsydelserne.³⁸

Minimumsydelserne er de ydelser, som leasingtager kan blive forpligtet til at betale i løbet af leasingperioden. I minimumsydelserne er omkostninger til service og skatter ikke indeholdt, da disse skal afholdes af leasinggiver. Følgende skal være med i beløbet:

- Leasingtager tillægges ethvert beløb, som er garanteret af leasingtager.

³⁷ PwC regnskabshåndbogen s. 587.

³⁸ PwC regnskabshåndbogen s. 590

- For leasinggiver tillægges enhver restværdi, som er garanteret leasinggiver af enten leasingtager, en nærtstående part til leasingtager eller en tredjepart, der er økonomisk i stand til at opfylde denne garanti.

Hvis leasinggiver har retten til at sælge aktivet til leasingtager, skal denne betaling være en del af minimumsleasingydelse.³⁹

Når nutidsværdien af minimumsydelserne skal beregnes, anvendes leasingaftalens interne rente som diskonteringsfaktor. Den interne rente i en leasingaftale er den rente, som minimumsleasingydelse samt den ikke-garanterede restværdi skal tilbagediskonteres med, for at det leasede aktiv kan ramme den dagsværdi, den havde ved leasingaftalens indgåelse. Restværdien er anslået ved leasingaftalens indgåelse. Der kan være en del af restværdien på det leasede aktiv, som ikke er garanteret. Denne del fremstår ved leasingperiodens ophør, og det er den del, som ikke er garanteret af leasingtager, og som derfor er leasinggivers risiko.⁴⁰

Hvis der ikke kan laves en pålidelig opgørelse af den interne rente, vil der blive gjort brug af leasingtagers marginale lånerente for et tilsvarende lån med en tilsvarende sikkerhed i et tilsvarende økonomisk miljø. De omkostninger, som har en direkte tilknytning til indgåelsen af leasingaftalen, bliver indregnet som en del af aktivet.

Nu er der blevet redegjort for indregning på aktivsiden, og der vil nu blive redegjort for passiv siden, da tilsvarende beløb skal indregnes her, så regnskabet er i balance.

Det, der er til forskel for denne værdi og de udiskonterede minimumsydelser, udgør finansieringsomkostningerne. For at opnå en konstant periodevis forretning på restgælden, bliver finansieringsomkostninger fordelt over de enkelte regnskabsperioder, som leasingaftalen omfatter. Hvis virksomheden ønsker at gøre beregningsmetoden mere simpel, er det angivet i IAS 17, at virksomheden kan anvende en form for tilnærmet beregningsmetode, til fordelingen af finansieringsomkostningerne.

³⁹ PwC regnskabshåndbogen s. 587.

⁴⁰ PwC regnskabshåndbogen s. 590

Når der er med materielle aktiver at gøre, skal der som på normal vis foretages afskrivninger i overensstemmelse med de almindelige bestemmelser. Der skal fastlægges brugstid og restværdi af det leasede aktiv, som virksomheden benytter, på tilsvarende måde, som der bliver gjort med de aktiver, som virksomheden ejer. Det er vigtigt, at restværdien bliver opgjort, hvis denne i henhold til leasingaftalen skal tilgå leasingtager ved leasingaftalens udløb. Det er også relevant ved en eventuel købsoption.

Hvis det ikke er sandsynligt, at leasinggiver vil generhverve ejendomsretten, når leasingperiode er udløbet, skal aktivet afskrives over hele leasingaftalens periode.⁴¹

2.5.3.1 Eksempler på finansiel leasing

I dette afsnit vil jeg udarbejde nogle eksempler på, hvordan en finansiel leasingaftale kan se ud. I mine eksempler er der taget udgangspunkt i leasingtager. Derfor vil eksemplerne give et indblik i, hvordan den regnskabsmæssige behandling af en finansiel leasingaftale, vil se ud i leasingtages regnskab.

Der er kommet en masse nye varer som skal transporteres til forskellige destinationer. I den forbindelse bliver der indgået en aftale med et leasingselskab, hvor de kommer frem til en finansramme på t.kr. 2.100 til nye containere, hvilket udgør anskaffelsessummen fra leverandøren.

Der bliver fra leverandørens side, tilbudt en leasingaftale med en løbetid på fem år med en årlig ydelse på t.kr 440. Det er oplyst, at den interne rente vil være 6,05%. Selskabet har mulighed for at erhverve containerne til 10% af anskaffelsessummen ellers skal selskabet anviser en køber til samme sum, ved leasingperiodens udløb. I eksemplet er den nuværende skatteprocent for selskaber på 22% anvendt.

⁴¹ PwC regnskabshåndbogen s. 591

Figur 6 - Oplysninger for beregning

Forudsætninger	t.kr.
Dagsværdi	2.000
Årlig ydelse	440
Udbetaling	200
Levetid, år	5
Interne rente	6,05%

Kilde: egen tilvirkning

Figur 7 - Oversigt over amortisering

Amortiseringstabel					t.kr.
År	Ydelse	Rente	Afdrag	Restgæld	
0				2.000	
1	440	121	319	1.681	
2	440	102	338	1.343	
3	440	81	359	984	
4	440	60	380	603	
5	640	37	603	0	

Kilde: egen tilvirkning

Figur 8 - Oversigt over balancen

Aktiver			Forpligtelser					t.kr.
År	Leasingaktier	Afskrivninger						Udskudt skat
0	2000		2000					
1	1600	400	1681	440	121	319		18
2	1200	400	1343	440	102	338		31
3	800	400	984	440	81	359		40
4	400	400	603	440	60	380		45
5	0	400	0	640	37	603		0

Kilde: egen tilvirkning

Figur 9 - Oversigt over resultatopgørelsen

Resultatopgørelse					t.kr.
År	Afskrivninger	Renteudgifter	Udskudt skat	Resultatpåvirkning	
0					
1	400	121	18	503	
2	400	102	31	470	
3	400	81	40	441	
4	400	60	45	415	
5	400	37	134	571	

Kilde: egen tilvirkning

Ud fra ovenstående eksempler kommer det til udtryk, at anskaffelsessummen aktiveres, og at et tilsvarende beløb bliver ført på gældsiden, så regnskabet balancerer. Ydelsen indeholder finansieringsomkostninger i form af renter, samt afdrag. Disse to elementer har resultateffekt og

er med til at reducere leasingforpligtelsen. Derudover har afskrivningerne på aktivet også en driftspåvirkning. Disse afskrives over den aftalte leasingperiode.⁴²

2.5.4 Operationel leasing

Når vi har med operationel leasing at gøre, skal leasingomkostningerne indregnes som en omkostning i resultatopgørelsen. Dette skal ske lineært over leasingperioden med mindre, der er en anderledes systematisk metode, som bedre afspejler leasingtagers fordele ved brugen af aktivet.

Udgifter til service som eksempelvis forsikringer og vedligeholdelse skal indregnes i takt med at denne omkostning afholdes.

Der er visse krav, der skal overholdes med hensyn til oplysninger og præsentation.

Leasingtager og leasinggiver skal opfylde de oplysningskrav, som stilles i IAS 17 samt IFRS 16.

Nedenfor vil jeg beskrive, de oplysninger om leasing, som henholdsvis leasetaager og leasinggiver skal give i henhold til IAS 17:⁴³

- De samlede fremtidige minimumsleasingydelser i henhold til uopsigelige operationelle leasingkontrakter for de nedenstående perioder:
 - Inden for et år efter balancedagen
 - Mellem et og fem år efter balancedagen
 - Mere end fem år efter balancedagen
- De samlede fremtidige minimumsfremleje ydelser, som forventes modtaget i henhold til uopsigelige fremlejeaftaler på balancedagen.
- Betingede leje ydelser, som er indregnet som omkostning i regnskabet

⁴² PwC regnskabshåndbogen s. 592-593

⁴³ PwC regnskabshåndbogen s. 597

- En generel beskrivelse af leasingtagers væsentlige leasingaftaler, herunder blandt andet følgende:
 - Grundlaget for opgørelsen af betingede leasingydelser
 - Tilstedeværelsen af og vilkårene for forlængelse eller køberet og klausuler om op- eller nedjusteringer i priser
 - Begrænsninger i leasingtagers dispositionsmuligheder som følge af indgående leasingaftaler, eksempelvis restriktioner vedrørende udbytteudlodning, påtagelse af yderligere forpligtelser eller leasingforpligtelser.⁴⁴

2.5.4.1 Eksempel på operationel leasing

Ligesom jeg tidligere udarbejdede et eksempel på finansiell leasing, vil jeg nedenfor give et eksempel på, hvordan operationel leasing behandles i regnskabet. Eksemplet vil give et indblik i, hvordan den regnskabsmæssige behandling af en finansiell leasingaftale vil se ud i leasingtagers regnskab. Nedenstående eksempel er opbygget efter samme forudsætning som i afsnit 2.5.3.1.

Figur 10 - Regnskabsmæssig behandling af operationel leasing

Operationel leasing		t.kr.
År	Leasingydelse (resultatopgørelse)	Noteoplysning
0		2.200
1	440	1.760
2	440	1.320
3	440	880
4	440	440
5	440	-
i alt	2.200	-

Kilde: egen tilvirkning

⁴⁴ PwC regnskabshåndbogen s. 598

2.6 Leasingstandarden IFRS 16

I januar 2016 udsendte IASB en ny standard omkring leasing. Standarden medfører væsentlige ændringer for leasingtager, som fremadrettet har pligt til at indregne alle leasingaftaler i balancen, som hovedregel. For leasinggiver er ændringerne af den nye standard derimod begrænsede. Primært til en ny definition på leasingaftaler. Leasingstandarden er aktuel for regnskabsår fra 1. januar 2019 eller senere. Leasingstandarden IFRS 16 er afløser af de tidligere standarder IAS 17, SIC 15, SIC 27 samt IFRIC 4.⁴⁵

2.6.1 Baggrund for udarbejdelse af leasingstandarden IFRS 16

Leasing er en finansieringsreform som har haft en stigende tendens til at blive brugt, som jeg også har beskrevet tidligere i min opgave. Børsnoterede selskaber gør rigtig meget brug af leasing, især i brancher som fly-, detail- og shippingbranchen. Ifølge IASB fremgår det, at børsnoteret selskaber har 3,3 billioner amerikanske dollar i leasingforpligtelse og af disse udgør 85% operationel leasing, hvilket vil sige, at de ikke er en del af balancen. Der er selskaber som er blevet hårdt ramt af de langfristede leasingomkostninger. Det viste sig efterfølgende, at leasingomkostningerne var opgjort til at være 66 gange større, end den forpligtelse som fremgik af balancen.⁴⁶⁴⁷

Som jeg tidligere har været inde på, blev der igangsat et fælles projekt af IASB og FASB, som omhandlede den regnskabsmæssige behandling af leasingforpligtelser. Der blev udgivet et *Discussion Paper*, hvori der fremgår kritikpunkter af IAS 17. Den hovedsagelige årsag til, at man valgte at udarbejde leasingstandarden IFRS 16 skyldes, at man ville skabe mere gennemsigtighed, hvilket skal være med til at forbedre muligheden for at sammenligne regnskaberne på international plan.⁴⁸

⁴⁵ PwC regnskabshåndbogen s. 599

⁴⁶ <https://www.ifrs.org/news-and-events/2016/03/hans-hoogervorst-article-shining-the-light-on-leases/>

⁴⁷ https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Standarder%20og%20vejledninger/Standarder_faglig%20viden/Ny%20regnskabsstandard%20om%20leasing%20er%20udsendt

⁴⁸ <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf/due-process/iasb-discussion-papers>

2.6.2 IFRS 16 – Anvendelsesområde

Regnskabsstandarden IFRS 16 er en standard, som omhandler den regnskabsmæssige behandling af leasing for leasingtager og leasinggivers årsrapport. Som tidligere beskrevet vil leasingstandarden IAS 17 blive overtaget af IFRS 16, som har været gældende siden januar 2019.

Den nye leasingstandard vil primært påvirke leasingtager, da standarden kræver, at størstedelen af alle leasingaftaler skal indregnes i balancen hos leasingtageren. Ændringerne for leasinggiver vil være minimale, og virksomhederne vil stort set følge de samme regler for den regnskabsmæssige behandling, som de gjorde ved standarden IAS 17.⁴⁹⁵⁰

Der er tale om en leasingaftale, når brugsretten til et aktiv overdrages for en periode mod en aftalt betaling. Hvis der udarbejdes aftale, som ikke direkte stiller et aktiv til rådighed for leasingtager, vil dette blive betegnet som en serviceydelse, hvilket ikke er omfattet af IFRS 16, som også tidligere er beskrevet.

IFRS 16 overtager alle de leasingelementer som IAS 17 hidtil gjorde. Som tidligere beskrevet omfatter leasingstandarden materielle aktiver som eksempelvis driftsmidler, ejendomme mv. Derimod omfatter leasingstandarden ikke aftaler angående immaterielle aktiver, som er omfattet af IAS 38. Det er dog muligt for leasingtager frivilligt at anvende standarden ved leasing af immaterielle aktiver.

Derudover skal det ved indgåelse af en leasingaftale vurderes, om det i det hele taget er en leasingaftale. Ved en leasingaftale skal brugsretten til et identificeret aktiv overføres til leasingtager i en aftalt periode mod betaling af et aftalt vederlag.⁵¹

2.6.3 Definition af IFRS 16

I dette afsnit vil jeg primært definere en leasingaftale ifølge IFRS 16.

⁴⁹ https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Standarder%20og%20vejledninger/Standarder_faglig%20viden/Ny%20regnskabsstandard%20om%20leasing%20er%20udsendt

⁵⁰ PwC regnskabshåndbogen s. 599

⁵¹ <https://www.pwc.dk/da/nyt/2016/leasingstandard-ifs-16.pdf> s. 3

Leasing kan sammenlignes med at leje et aktiv som tidligere nævnt. Ifølge leasingstandarden IFRS 16 kaldes det en leasingaftale, når brugsretten til et aktiv er overført i en aftalt periode mod en betaling af vederlag.

Der er tale om en leasingaftale jf. IFRS 16, når ovenstående kan identificeres. Er disse betingelser ikke overholdt, er der tale om en serviceaftale. En serviceaftale indebærer typisk, at der ikke skal indregnes et aktiv samt en forpligtelse, hvilket der skal i en leasingaftale.

Der er vejledninger for IFRS 16 til fastlæggelse af, hvornår en aftale indeholder et leasingelement, men i virkeligheden ikke udtrykker en leasingaftale.

Ved vurderingen af om en aftale indebærer et leasingelement, som er overført til leasingtager, skal der kontrolleres for, om leasingtager har nedenstående elementer i brugsperioden:

- Retten til at opnå stort set alle de økonomiske fordele fra brugen af det identificerede aktiv
- Retten til at bestemme over brugen af det identificerede aktiv.

Det skal understreges, at når kontrollen over et aktiv er i leasingtagers besiddelse, har man med en leasingaftale at gøre.⁵²

2.6.4 Undtagelser for IFRS 16

Som hovedregel skal alle leasingaftaler, som er omfattet af regnskabsstandarden IFRS 16, indregnes i balancen. Der findes dog to undtagelser for dette, hvor virksomheden kan undlade indregning af aktivet i balancen:

- Kortfristede leasingaftaler
- Leasingaftaler med en lav værdi "low value assets".

2.6.4.1 Kortfristede leasingaftaler

Definitionen på en kortfristet leasingaftale er, når en aftale løber i maksimalt 12 måneder. Når leasingperioden vurderes, skal der tages hensyn for, om der er planer om at forlænge leasingaftalen. Der skal kontrolleres for optioner i leasingaftalen, da en kortfristet leasingaftale ikke må indeholde en option på at købe aktivet efter leasingperioden.

⁵² PwC regnskabshåndbogen s. 599-600

2.6.4.2 Low value assets

Definitionen på *low value assets* er: ”aktiver med en så lav værdi, at virksomheden ikke skal indregne dem i balancen”⁵³. Det kan være småanskaffelser som computere og telefoner, hvorimod en bil eksempelvis sjældent vil høre under leasingaktiver med lav værdi. IASB har ved udstedelse af standarden angivet, at et aktiv med en værdi på under USD 5.000, hører til aktiver med en lav værdi.

Ved indregningen af kortfristede leasingaftaler og leasingaftaler med lav værdi skal leasingydelserne indregnes lineært i resultatopgørelsen. I regnskabets noter skal der være en opgørelse over både kortfristede leasingaftaler samt leasingaftaler af lav værdi. Med de kortfristede leasingaftaler skal den resterende forpligtelse fremgå. Derudover skal virksomheden oplyse, hvis der benyttes undtagelser.⁵⁴

2.6.5 Leasingperioden

I en leasingaftale vil der altid fremgå en leasingperiode. Denne periode har dels betydning for, om der er tale om en kortfristet leasingaftale og dels betydning for størrelsen af leasingforpligtelsen. Derudover har leasingperioden også indflydelse på brugsret, som skal indregnes i balancen, hvorfor fastlæggelsen af leasingperioden har stor betydning for virksomhedens indregning.

Ved leasingaftaler er der en uopsigelig periode samt muligheden for en option. Den uopsigelige periode er en periode, hvor leasingtager ikke kan komme ud af leasingaftalen. En leasingperiode kan omfatte en option, som giver mulighed for at forlænge eller forkorte den gældende leasingperiode under følgende forhold:

- Perioder, hvor leasingtager har en option til forlængelse af leasingperioden, og hvor det samtidig er rimeligt sikkert, at leasingtager vil gøre brug af dette.
- Perioder, hvor leasingtager har mulighed for at opsig leasingaftalen, men hvor det samtidig er rimeligt sikkert, at leasingtager ikke vil gøre brug af optionen.

⁵³ PwC regnskabshåndbogen s. 601-602

⁵⁴ PwC regnskabshåndbogen s. 601-602

Det skal tages med i vurderingen af leasingperioden, hvorvidt det er rimelig sikkert, at leasingtager ønsker eller ikke ønsker at udnytte en option.⁵⁵

2.7 Delkonklusion

Med henblik på operationel leasing kan det konkluderes, at det er en meget udbredt finansieringskilde, som mange store virksomheder gør meget brug af. Jeg har indhentet oplysninger vedrørende operationelle leasingforpligter i en række virksomheder. Disse oplysninger viser en tendens til stigning i leasingforpligtelserne, hvilket vil sige at brugen af finansieringskilden har været stigende. Ud fra mine udvalgte virksomheder kan jeg konkludere, at der har været en samlet stigning på ca. 18% på leasingforpligtelser i perioden 2015-2018. Dette understøtter påstanden angående den stigende brug af leasing.

Udover dette har jeg i ovenstående udarbejdet eksempler, der viser de likviditetsmæssige konsekvenser ved at investere i et aktiv ved brug af henholdsvis leasing, køb uden finansiering og køb med finansiering. Ved kontant køb forekommer det største likviditetstræk, fordi det ikke spreder sig over hele perioden, men virksomheden betaler på anskaffelsestidspunktet. Dog bliver købet af aktivet mere omkostningsfuldt med finansiering, da der kommer yderligere omkostninger som renter i forbindelse med banklånet. Det kan konkluderes, at leasing er den metode af de tre eksempler, som påvirker likviditeten mindst.

Tidligere blev den regnskabsmæssige behandling af leasing foretaget efter IAS 17. Denne leasingstandard opdeler leasingkontrakter i to forskellige typer: henholdsvis operationel og finansiell leasing. Denne opdeling af leasingkontrakterne har gjort det vanskeligt for regnskabsbrugerne at sammenligne regnskaberne. Derfor valgte man, at udarbejde den nye leasingstandard IFRS 16, som har været gældende siden januar 2019. IFRS 16 skelner ikke mellem operationel og finansiell leasing, hvilket betyder, at stort set alle leasingkontrakter skal indregnes i

⁵⁵ PwC regnskabshåndbogen s. 602

balancen med få undtagelser, som er beskrevet tidligere. Dette skaber bedre mulighed for sammenligning af regnskaberne hos regnskabsbrugere.

I det kommende afsnit vil jeg udarbejde en analyse af kritikpunkterne af IAS 17 og analysere på interessenternes bekymringer angående denne leasingstandard. Derudover vil jeg udarbejde et praktisk eksempel af konsekvenserne af IFRS 16 i forhold til A.P. Møller Mærsk koncernregnskab for regnskabsåret 2018.

3 Analyse

3.1 Kritik af IAS 17

Populariteten af erhvervsmæssig leasing har været stigende for virksomheder i de seneste år, hvilket jeg også var inde på indledningsvis. Dette gælder både i Danmark og i Europa, hvorfor det er vigtigt, at vi har opdaterede og brugbare retningslinjer, som kan anvendes ved behandlingen af leasing. Det er væsentligt at få nogle fælles rammer for regnskaberne, da regnskaberne er med til at effektivisere de forskellige samfund, der er på tværs af lande. Rammerne omkring regnskaberne skal være med til at gøre det muligt at forstå og sammenligne regnskaber på internationalt plan og skal være behjælpelige for regnskabsbrugere samt regnskabsaflæggerne.

Leasingstandarden IAS 17 har ind til januar 2019 været gældende. Standarden blev ændret til IFRS 16 grundet en del kritik igennem flere år. Det, at standarden opdeles i to former: henholdsvis operationel og finansiell leasing bringer problemer, når regnskaberne skal sammenlignes, og det giver en forringet informationsværdi i virksomhederne, ifølge regnskabsbrugere.⁵⁶ Derudover mener der, at de daværende informationskrav og præsentationen i regnskabet ikke gav et tilstrækkeligt billede af virksomhedens status.

Som tidligere nævnt har leasingstandarden IAS 17 mødt en del kritik, da man ikke mener, at den opfylder regnskabsbrugernes behov. Nedenfor vil jeg nævne nogle områder, hvor leasingstandarden specielt er kritiseret.

⁵⁶ IFRS – Discussion Paper, afsnit 1.12

IAS 17 indeholder også operationelle leasingkontrakter. Denne leasingmetode har været under en del kritik. Det skyldes, at den ikke bliver indregnet i balancen, hvilket medfører, at man som regnskabsbruger ikke får det samme overblik over aktiver og forpligtelser. Jf. IAS 17 skal oplysningerne omkring operationel leasing blot oplyses som en note, hvilket regnskabsbrugerne finder utilstrækkeligt. Regnskabsbrugerne mener derfor, at operationelle leasingaftaler også burde indregnes i balancen, ligesom med finansiell leasing.⁵⁷

Der eksisterede tidligere to former for regnskabsmodeller for leasing, henholdsvis operationel og finansiell leasing. Dette betød at to transaktioner, som lignede hinanden, blev beregnet vidt forskelligt. Dette påvirkede regnskabsbrugernes mulighed for at sammenligne forskellige regnskaber.

Da IAS 17 var gældende, havde virksomhederne mulighed for at vælge mellem to typer af leasingklassifikation. Blev et aktiv klassificeret som operationel leasing, ville regnskabsbrugerne have svært ved at få samme billede af regnskabet, da den ikke ville fremgå af balancen.⁵⁸

Der forekommer stor vanskelighed, når opdelingen mellem operationelle og finansielle leasingkontrakter skal defineres på en principiel måde, hvorfor regnskabsaflæggere samt revisorer er blevet nødt til at foretage subjektive vurderinger, hvilket den tidligere standard IAS 17 er blevet kritiseret for.⁵⁹

Nedenfor nævnes nogle punkter, som leasingstandardens IAS 17 er blevet kritiseret for, da man mener, at de medvirker til, at standarden ikke opfylder behovet hos brugerne af regnskabet.

- Mange brugere mener, at operationel leasing giver anledning til aktiver og passiver, som bør indregnes i årsregnskabet. Med denne leasingstandard er brugerne nødt til selv at tænke sig frem til, hvordan virkningen af leasingkontrakten vil påvirke virksomheden. Dette lever ikke op til de optimale forhold. Idet brugerne kun har adgang til oplysninger i noterne. Derfor kan de ikke foretage en pålidelig justering af de anerkendte beløb.

⁵⁷ IFRS – Discussion Paper, afsnit 1.12

⁵⁸ https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Internationalt/IASB/FSR%20-%20danske%20revisorer%20er%20kritisk%20over%20for%20dele%20af%20ny%20leasingstandard

⁵⁹ <https://www.iasplus.com/en/binary/pressrel/0903leasedp.pdf>

- Eksistensen af to vidt forskellige måder at håndtere en leasingkontrakt på, henholdsvis efter operation- og finansiell leasing betyder, at to lignende transaktioner bogføres vidt forskelligt. Dette er med til at reducere muligheden for at skabe sammenlignelighed for brugerne.
- Det hævdes, at regnskabsstandarden IAS 17, er begrebsmæssigt mangelfuld.⁶⁰ Dette skyldes, at ved indgåelse af en leasingkontrakt opnår leasingtager en værdifuld rettighed til at anvende den lejede vare. Denne ret opfylder bestyrelsesmedlemmernes definition af et aktiv. Ligeledes påtager leasingtager sig en forpligtelse, som er forpligtelsen til at betale leje, som opfylder definitionen på en forpligtelse. Hvis leasingtager vælger at klassificere leasingaftalen som operationel leasing, vil ovenstående definition af aktiv og passiv ikke blive overholdt, da leasingkontrakten ikke vil blive indregnet med et aktiv og en forpligtelse.⁶¹

3.1.1 IAS 17's uoverensstemmelser i forhold til IFRS' begrebsramme

IAS 17 har mødt en del kritik igennem mange år, som jeg også tidligere har beskrevet. Den har mødt meget kritik grundet opdelingen i henholdsvis operationel og finansiell leasing. Definitionen, der afgør om det er en finansiell eller operationel leasingkontrakt, er vanskelig, da standarden tager udgangspunkt i en klassifikation, hvor der skal laves subjektive vurderinger. Problematikken ved dette er, at ved subjektive vurderinger kan to leasingkontrakter, som i princippet er ens, blive bedømt forskelligt. Dette giver vanskeligheder ved sammenligneligheden af virksomheder, hvilket er problematisk.⁶²

IAS 17 modstrider IFRS' begrebsramme på flere forskellige punkter. Operationel leasing bliver ikke indregnet i balancen, hvilket modstrider IFRS' begrebsramme, som omhandler indregning af aktiver og forpligtelser, hvilket ikke opfyldes, da operationelle leasingkontrakter ikke indebærer indregning i balancen. Jf. IFRS skal en aftale indeholde et leasingelement, som er overført til

⁶⁰ IFRS – Discussion Paper, afsnit 1.14

⁶¹ IFRS – Discussion Paper, afsnit 1.12 - 1.14

⁶² <https://www.iasplus.com/en/binary/pressrel/0903leasedp.pdf>

leasingtager. Leasingtager skal have retten til at opnå økonomiske fordele fra brugen af aktivet, hvilket ikke er muligt ved operationel leasing.⁶³

Derfor kan det konkluderes, at der er en del forhold, der skal være opfyldt før et givent objekt kan defineres som et aktiv. Nedenfor vil jeg beskrive de forhold, der gør sig gældende før kriterierne er opfyldt for definitionen af et aktiv:

En virksomhed som indgår en leasingaftale skal have kontrol over leasingaktiver. Derudover skal det forventes, at leasingaktivet bibringer værdi for virksomheden, og at leasingaktivet skal være opstået på baggrund af en tidligere begivenhed. Den tidligere begivenhed forekommer i det forløb, hvor virksomheden har underskrevet leasingkontrakten, da dette er en tidligere hændelse. En leasingkontrakt indgås med henblik på at skabe mere værdi for en virksomhed, hvilket medfører, at aftalen omkring leasing af aktivet er indgået med det formål, at det i fremtiden vil bibringe økonomiske fordele for virksomheden.

Ved indgåelse af en leasingaftale overgår retten til leasingtager i den aftalte leasingperiode. Under leasingperioden vil det kun være leasingtager, som har brugsretten til leasingaktivet. Den juridiske ejendomsret til aktivet vil ikke overgå til leasingtager. På trods af, at leasingtager ikke overtager den juridiske ejendomsret, som stadig vil tilhøre leasinggiver, vil leasingtager have kontrollen over aktivet i den aftalte leasingperiode.

Dermed kommer det til udtryk, at en leasingkontrakt kan opfylde de forskellige kriterier for definitionen af et aktiv, uanset om det gælder en finansiel leasingkontrakt eller en operationel leasingkontrakt.

Ved indgåelse af en leasingkontrakt vil der også være en forpligtelse, som der er en tilsvarende definition af, ifølge begrebsrammen:

Der skal være tale om en eksisterende pligt for virksomheden på baggrund af en tidligere begivenhed, hvor det på indfrielsestidspunktet forventes, at det har medført afståelse af økonomiske fordele i fremtiden.

⁶³ PwC regnskabshåndbogen s. 600

Ligesom jeg beskrev ovenfor med henblik på et aktiv, er der også flere forhold, som skal fastlægges før definitionen på en forpligtelse opfyldes.

I forbindelse med leasingaftalen kræves det, at virksomheden har en pligt overfor leasinggiver. Leasingtager påtager sig en pligt ved betaling af leasingydelser. Derudover har leasingtager en pligt til at aflevere aktivet tilbage til leasinggiver ved leasingperiodens udløb. Leasingforpligtelsen skal være opstået på baggrund af en tidligere begivenhed, som sker, når leasingtager underskriver leasingkontrakten. Det forventes, at leasingforpligtelsen skal medføre afståelse af fremtidige økonomiske fordele, hvilket sker i forbindelse med betalingen af leasingydelser i den aftale leasingperioden. Dette opfylder kravet om afståelse af fremtidige økonomiske fordele.

Ved den tidligere leasingstandard IAS 17 er der ikke krav om indregning af et aktiv samt en forpligtelse ved indgåelse af en leasingkontrakt. Leasingstandarden IAS 17, modstrider derfor IFRS' begrebsramme. Grunden til, at leasingstandarden IAS 17 er modstridende, kan der argumenteres for, da en operationel leasing opfylder definitionen af et aktiv og en forpligtelse, som jeg har beskrevet ovenfor. Derfor bør operationelle leasingkontrakter indregnes i balancen på samme vis som en finansiel leasingkontrakt.

Den tidligere leasingstandard opfylder ikke visse krav, hvilket har været årsagen til udformningen af leasingstandarden IFRS 16.

Leasingstandarden IAS 17 er for kompleks at anvende for regnskabsaflæggeren og samtidig opfylder den ikke informationsbehovet hos regnskabsbrugerne. Som det kommer til udtryk i ovenstående beskrivelse, forekommer der uoverensstemmelse med IFRS' begrebsramme, og som tidligere beskrevet er der en del kritikpunkterne af leasingstandarden IAS 17. Derfor kan det konkluderes, at den tilkomne leasingstandard IFRS 16 er en fornuftig løsning, da denne opfylder IFRS' begrebsramme, som medfører opfyldning af informationsbehovet hos regnskabsbrugerne. Ud over dette er leasingstandarden IFRS 16 også mere håndgribelig for regnskabsaflæggere, da langt de fleste leasingkontrakter har krav om indregning i balancen, hvilket medfører udeblivelse af de subjektive vurderinger.

3.2 Forskelle mellem IAS 17 og IFRS 16

Ind til nu har jeg udarbejdet beskrivelser af den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter efter henholdsvis IAS 17 samt IFRS 16. Leasingstandarden trådte i kraft 1. januar 2019 og erstattede standarden IAS 17. I det følgende vil jeg komme ind på hvilke væsentlige forskelle, der er mellem IAS 17 og IFRS 16.

Jeg har vurderet hvilke punkter, som jeg synes udgør de væsentligste forskelle mellem IAS 17 og IFRS 16.

Først vil jeg gå i dybden med en leasingkontrakt for at klargøre forskellene mellem de to standarder. Dernæst vil jeg komme ind på, om der er tale om en kombineret kontrakt, hvor jeg vil komme ind på leasing- og serviceelementer. Til slut i dette afsnit vil jeg komme ind på klassifikationen, og hvordan disse behandles ud fra henholdsvis IAS 17 samt IFRS 16.

Definitionen af de to leasingstandarder IAS 17 og IFRS 16, er en af de væsentlige forskelle. Der er dog også visse ligheder eftersom IFRS 16 har erstattet IAS 17, og dermed overtaget nogle af de daværende definitioner. IFRS 16 har en detaljeret oversigt over definitionen af en leasingkontrakt. Definitionen er med til at skelne mellem en leasingkontrakt og en servicekontrakt, som jeg også har beskrevet tidligere i et redegørende afsnit. Grunden til, at man har udarbejdet definitionen til at skelne mellem leasingkontrakter og servicekontrakter skyldes, at servicekontrakter ikke bliver behandlet af standarden IFRS 16. Derimod har det ikke en væsentlig betydning for IAS 17, om der er tale om en serviceaftale, hvilket skyldes at denne stadig skal behandles, som var det en leasingkontrakt.

Ved en kombineret kontrakt menes det, at der kan være services inde over leasingaftalen. Det er services som leasinggiver tilbyder, som eksempelvis reparationer og vedligeholdelse. Som jeg har beskrevet i det forrige afsnit, skelnes der ikke mellem en leasingkontrakt og en servicekontrakt efter IAS 17, hvorfor dette ikke har nogen påvirkning på denne standard. Derimod har dette en betydning, når der er tale om IFRS 16, som skelner mellem leasingaftaler og serviceaftaler. IFRS har en detaljeret vejledning, der sikrer, at leasingaftalen indebærer et leasingelement. Denne udskiller alle services, da disse ikke er behandlet i IFRS 16.

Indeholder standarden et serviceelement, hvilket betyder at det er en kombineret kontrakt, skal aftalen deles op i et leasingelement og et serviceelement. Alle udgifterne til serviceelementet vil typisk blive driftsført i sammenhæng med leasingperiodens forløb. Er det ikke helt klart, hvor stor en andel, at omkostningerne til service udgør, vil dette opgøres efter bedste vurdering.

IFRS 16 skelner ikke mellem operationel og finansiell leasing. I modsætning til IAS 17, som skal klassificere aktivet. Dette er den største forskel mellem de to standarder, og er en af de væsentligste grunde til, leasingstandard IFRS 16 er tilkommet. IFRS 16 skelner som sagt ikke mellem de to typer af leasing, idet alle aktiver skal indregnes i balancen. Som tidligere beskrevet er der dog et par undtagelser for indregning af et aktiv ved henholdsvis kortfristede leasingsamtaler og leasingaktiver med en lav værdi.

3.2.1 IFRS 16's forventede effekt af regnskabet

I de tidligere afsnit er den tidligere regnskabsstandard IAS 17 beskrevet. Herunder er jeg kommet ind på behandlingen af denne med hensyn til, hvordan et aktiv klassificeres som enten operationel eller finansiell leasing. Den finansielle leasing skal fremgå af balancen, imens den operationelle leasing kun har indflydelse på driften samt noteoplysningerne.

Mange virksomheder har benyttet sig af operationel leasing, da dette ikke har samme effekt på nøgletallene, som finansiell leasing har. Derfor har mange virksomheder valgt at gøre brug af operationel leasing, hvis det har været op til vurdering, om det skulle være en operationel eller finansiell leasingkontrakt, som virksomheden benyttede som aftale.

Den nye leasingstandard IFRS 16 vil påvirke virksomheder, som arbejder i flybranchen, detailbranchen og shippingbranchen markant, da disse forretningsområder benytter operationel leasing i en høj grad.

Nedenfor fremgår et overblik udarbejdet af IASB, som viser virkningen på udvalgte brancher:

Figur 11 - IFRS 16 effekt på udvalgte brancher

Industry sector	No. of companies	Total assets (in millions of USD)	Future payments for off balance sheet leases (undiscounted) (in millions of USD)	Future payments of off balance sheet leases/total assets	Present value of future payments for off balance sheet leases (estimate) (in millions of USD)	Present value of future payments for off balance sheet leases/total assets
Airlines	50	526.763	151.549	28,8%	119.384	22,7%
Retailers	204	2.019.958	571.812	28,3%	431.473	21,4%
Transport	69	403.524	115.300	28,6%	83.491	20,7%
Travel and leisure	51	585.984	90.598	15,5%	68.175	11,6%
Telecommunications	56	2.847.036	219.178	7,7%	172.644	6,1%
Energy	99	5.192.938	400.198	7,7%	287.858	5,5%
Media	48	1.020.317	71.743	7,0%	55.764	5,5%
Distributors	26	581.503	31.410	5,4%	25.092	4,3%
Information technology	58	1.911.316	69.870	3,7%	56.806	3,0%
Healthcare	55	1.844.933	72.149	3,8%	54.365	2,9%
Others	306	13.959.223	401.703	2,9%	306.735	2,2%
Total	1.022	30.943.502	2.195.510	7,1%	1.661.787	5,4%

Kilde: IFRS 16, PwC 2018 s. 9

3.2.2 Resultatopgørelsens påvirkning

Ved en leasingkontrakt som bliver aktiveret, hvilket indebærer alle leasingkontrakter med undtagelse af kortfristede leasingkontrakter samt leasingkontrakter med en lav værdi, vil der være omkostninger, som skal driftsføres. Omkostninger, som skal konteres i resultatopgørelsen, er de løbende afskrivninger, der forekommer i takt med, at aktivet værdiforringes. Derudover er der leasingydelsen, som består af renter og afdrag. Af disse vil renterne blive driftsført, imens afdragene påvirker balancen.

Ved den tidligere leasingstandard IAS 17 blev ydelsen præsenteret som en driftsomkostning i resultatopgørelsen. Dette vil ikke længere være gældende med den nye leasingstandard IFRS 16. Som beskrevet tidligere skal alle leasingkontrakter aktiveres med få undtagelser. Efter denne standard skal hele ydelsen ikke føres ind i driften, men er opdelt, så afdragene bogføres under forpligtelser, og renterne føres ind i driften. Dette vil betyde, at med den nye leasingstandard IFRS 16 vil driftsomkostningerne formindskes, hvilket resulterer i, at EBITDA forbedres. Dog vil det ikke have nogen væsentlig effekt på årets resultat, idet der er renteudgifter samt løbende afskrivninger som forværre resultatet.

3.3 Påvirkning af balancen

Den tidligere leasingstandard indebar operationel leasing, som undgik påvirkning af virksomhedernes balance. Efter IFRS 16 er tiltrådt bliver stort set alle leasingkontrakter indregnet i balancen.

Jeg har udarbejdet nedenstående model for at illustrerer, hvordan behandlingen af en leasingkontrakt foregår efter den tidligere regnskabsstandard IAS 17 samt IFRS 16.

Figur 12 – Kontering i regnskabet efter henholdsvis IAS 17 og IFRS 16

	IAS 17		IFRS 16
	Finansielle leasingkontrakter	Operationelle leasingkontrakter	Samtlige leasingkontrakter
Aktiver	- Fly, ejendomme, skibe mm.		- Fly, ejendomme, skibe mm.
Passiver	Gældsforpligtelse		- Gældsforpligtelse - Økonomisk forpligtelse
Noteoplysninger		- Fly, ejendomme, skibe mm. - Økonomisk forpligtelse	

Kilde: Egen tilvirkning

Som det kan ses ud fra ovenstående model, medfører leasingstandard IFRS 16, at aktiverne samt forpligtelserne bliver medtaget under henholdsvis aktiver og passiver, hvilket medfører at balancesummen forøges.

Aktivet, hvilket vil sige leasingkontrakten, bliver bogført under aktiver, hvor der i takt med aktivets værdiforringelse vil blive foretaget afskrivninger. Minimumsydelser bogføres i passiverne og bliver reduceret i takt med, at der bliver betalt leasingydelser.

Måden, hvorpå finansielle leasingkontrakter blev behandlet under IAS 17, minder meget om måden en leasingkontrakt behandles på efter IFRS 16. Derfor vil dette ikke påvirke måden, virksomheden præsenterer leasingkontrakten på i balancen.

Leasingaktiverne samt gældsforpligtelse i balancen vil stige i takt med den nye standard. Dette vil påvirke de finansielle målinger, hvilket jeg vil komme ind på senere i dette afsnit.

Udover effekten af indregningen af de operationelle leasingkontrakter på leasingaktiverne og gældsforpligtelserne i balancen vil den også have effekt på egenkapitalen.⁶⁴

Nedenfor ses en analyse som er udarbejdet af IASB. Denne analyse viser, hvilken effekt en leasingkontrakt vil have på egenkapitalen i forhold til leasingforpligtelsen. Diagrammet er opbygget ud fra en anvendt diskonteringsrate. Diskonteringsraten kan dog variere ved beregningen.

Figur 13 - Påvirkning på egenkapitalen



Kilde: IASB – 2016 s. 43

Ved beregningen ovenfor tages der udgangspunkt i en virksomhed med ensartede leasingkontrakter samt ens betingelser. Diagrammet giver overblik over en portefølje med ensartede leasingkontrakter, som har en levetid på 15 år samt en diskonteringsrate på 5%. Det forventes, at leasingforpligtelserne vil være højere end leasingaktiverne med omkring 10%. I beregningen skal det dog bemærkes, at IASB ikke har taget højde for eventuelle skattemæssige konsekvenser.

⁶⁴ IASB – 2016, s. 42-43

For de fleste virksomheder forventes det ikke, at påvirkningen på egenkapitalen vil være væsentlig ifølge IASB.⁶⁵ Der vil dog være enkelte brancher hermed virksomheder i branchen, hvis egenkapital vil blive påvirket væsentligt. Brancher, som kan blive påvirket, vil typisk være de brancher, som gør meget brug af operationel leasing. Bilag 1 viser fx en forhandlervirksomhed, hvor egenkapitalen bliver påvirket negativt med -7,8%, grundet den nye leasingstandard.

3.3.1 Påvirkning på noterne

Ved IFRS 16 skærpes reglerne omkring kravene til noterne. Herunder vil særligt kravet om en redegørelse for, hvor lang tid lejeperioderne er estimeret til at forløbe være interessant for udlejer i fremtiden.

Dette skyldes blandt andet, at virksomhederne før i tiden lavede uopsigelige kontrakter med en periode på 15-20 år. I nutiden ønsker virksomhederne mere fleksibilitet, hvorfor leasinggivere oplever, at leasingtager ønsker en kortere periode. Leasingstandarden IFRS 16 vil have nogle negative effekter i form af flere forpligtelser i balancen, hvilket øger incitamentet til at indgå kortere aftaler.⁶⁶

3.3.2 Påvirkning på finansielle nøgletal

Der er udarbejdet en rapport af IASB, hvor de foretager en analyse af IFRS 16, og den påvirkning de forventer, at denne vil have på årsrapporten. Derudover viser denne analyse også, hvilken effekt den nye standard vil have på de finansielle nøgletal. De operationelle leasingkontrakter vil få en stor påvirkning på de finansielle nøgletal, idet de ændres fuldstændig ved indtrædelse af IFRS 16. De finansielle leasingkontrakter vil derimod ikke give en betydelig effekt.

Nedenfor ses et skema, som er udarbejdet af IASB. Skemaet viser konsekvenserne ved IFRS 16 tilvirkning:

⁶⁵ IASB – 2016 s. 43

⁶⁶ <https://www.ey.com/dk/da/industries/real-estate/ey-artikel-20181108-ny-ifs-standard-om-leasing-kan-oegge-lejers-incitament-til-korte-lejefarter>

Figur 14 - Påvirkning af de finansielle nøgletal

Change	Effect
1 Recognition of an asset that was previously unrecognised →	Higher asset base, which will affect ratios such as asset turnover. See Section 6.1—Effects on the balance sheet
2 Recognition of a liability that was previously unrecognised →	Higher financial liabilities, which will affect financial leverage (gearing). See Section 6.1—Effects on the balance sheet
3 Recognition of depreciation and interest instead of operating lease expense →	Higher operating profit (because interest is typically excluded from operating expenses). Similarly, profit measures that exclude interest and depreciation but include operating lease expense, such as EBITDA, will be higher than when applying IAS 17. See Section 6.2—Effects on the income statement

Kilde: IASB – 2016 s. 52

I ovenstående skema kan det ses, at ændringerne medfører en større balancesum, idet aktiverne samt forpligtelserne skal indregnes i balancen. Dette medfører en lavere egenkapital, da gældsforpligtelserne forøges.

Denne oversigt er udarbejdet af IASB. Oversigten giver en beskrivelse af effekten på nogle af de mest benyttede nøgletal. Som det kan ses i bilag 2 vil det påvirke EBIT og EBITDA til at stige. Stigningen af EBIT og EBITDA skyldes, at leasingydelseerne ikke har påvirkning af den primære drift. Det vil ikke give nogen væsentlig effekt på årets resultat, da der vil være omkostninger i forbindelse med finansieringen samt afskrivninger.

Grundet indregning af leasingaftalen og dermed leasingforpligtelserne, vil gældsforpligtelserne stige. Dette vil give en negativ påvirkning på visse nøgletal, der beregnes på baggrund af balancen. Et nøgletal som vil blive påvirket negativt, er soliditeten.

Indvirkningen på selskabets nøgletal vil blive forskudt henover tid, med mindre der er tale om en leasingaftale, som er konstant henover tid. Påvirkningen vil til at starte med være højere. Dette skyldes, at der i starten af aftaleperioden vil blive indregnet en høj omkostning, da renteomkostningerne vil være højere i starten af perioden. I forbindelse med aftaleperiodens forløb vil renteomkostningerne løbende falde. Denne behandling af omkostningerne kaldes *front*

load og er en modsætning til behandlingen efter den tidligere leasingstandard, som krævede, at virksomhederne indregnede leasingydelsen lineært henover leasingperioden.⁶⁷

Der er låneaftaler, som er baseret på det såkaldte *lānecovenants*, som er en række fikserede nøgletal, som skal overholdes af virksomheden. På baggrund af effekten af IFRS 16 vil det anbefales, at man undersøger konsekvenserne af IFRS 16 på virksomhedens *lānecovenants*. Dette kan eksempelvis gøres ved, at der indgås aftaler med banken om en eventuel justering af *lānecovenants*. Dette skal være med til at sikre, at effekten af IFRS 16 ikke bliver, at låneaftaler blive misligholdt.⁶⁸

3.4 Illustration af effekten af den nye leasingstandard for A.P. Møller Mærsk

3.4.1 Præsentation af A.P. Møller Mærsk

I de redegørende afsnit har jeg beskrevet teorien omkring IAS 17 samt IFRS 16, og hvordan IFRS 16 vil have påvirkning på de forskellige virksomheders årsregnskaber. I mine analyserende afsnit har jeg sat IAS 17 og IFRS 16 op mod hinanden for at komme nærmere ind på, hvordan den nye leasingstandard vil påvirke en virksomheds årsregnskab. I dette afsnit vil jeg præsentere et praktisk eksempel på IFRS 16's effekt.

I det praktiske eksempel har jeg valgt at tage udgangspunkt i A.P. Møller Mærsk, som case virksomhed til præsentationen. Mærsk er verdens største container shipping virksomhed. Som jeg i min opgave tidligere har været inde på, er shippingbranchen en af de brancher, hvor leasing er meget benyttet. Grunden til, at leasing benyttes meget i denne branche skyldes, at investeringer i skibe, containere, terminaler mv. kræver en masse likviditet samt pengestrømme.

Mærsk-koncernen vil blive påvirket væsentligt af den nye regnskabsstandard, da de aflægger årsrapport efter de gældende internationale regnskabsstandarder. Selskabet gør meget brug af operationelle leasingforpligtelser. De operationelle leasingforpligtelser vedrører, skibe, terminaler, landområder, varehuse, bygninger, containere og andre aktiver. Containerne vil normalt gå under

⁶⁷ <https://www.pwc.dk/da/nyt/2016/leasingstandard-ifrs-16.pdf> s. 2

⁶⁸ <https://www.pwc.dk/da/nyt/2016/leasingstandard-ifrs-16.pdf> s. 3

aktiver med en lav værdi, hvorfor der ikke ville være et krav om indregning af disse. Mærsk har dog valgt at samle alle containere som en samlet aftale, hvorfor de skal indregnes.⁶⁹

Note 17 i Mærsk årsrapport vedrører koncernens operationelle leasingforpligtelser. Som jeg tidligere har beskrevet, skal virksomheder ved den nye standard skelne mellem leasingkontrakter og servicekontrakter. Dette er ikke muligt i denne note, hvorfor jeg har antaget, at der ikke er nogen servicekontrakter, men at alle leasingforpligtelser er operationelle leasingkontrakter.

3.4.2 Præsentation af leasing for A.P. Møller Mærsk under IAS 17

I Mærsk koncernregnskab under IAS 17 indgår der både finansielle og operationelle leasingkontrakter. Jeg vil ikke gå i dybden med de finansielle leasingkontrakter, da disse ikke har en væsentlig betydning for indregningen efter leasingstandarden IFRS 16.

Jeg vil have fokus på koncernregnskabet operationelle leasingaftaler, da det er disse, som er væsentlig påvirket ved tiltrædelsen af den nye regnskabsstandard. Derudover vil jeg tage udgangspunkt fra leasingtagers perspektiv, og ikke leasinggivers perspektiv, som også er nævnt i min afgrænsning. Derfor vil jeg tage udgangspunkt i Mærsk koncernregnskab note 17, som giver et overblik over koncernens operationelle leasingomkostninger.

Noten giver et overblik over Mærsk koncernens samlede operationelle leasingforpligtelser, som i alt udgør USD-million 12.035, som går til blandt andet skibe og containere. Leasingforpligtelser udgør en stor del af koncernens samlede balancesum. For at sætte det i perspektiv, udgør leasingforpligtelserne omkring 22% af hele balancesummen. I følgende afsnit, vil jeg se nærmere på effekten af ovenstående.

⁶⁹ A.P. Møller Mærsk årsrapport 2018 s. 15

Figur 15 - Operationelle leasingforpligtelser for A.P. Møller Mærsk koncernen

USD-million	0-1 year	1-5 years	5- years	Total
Operating lease commitments	2045	4686	5304	12035

Kilde: Note 18 fra A.P. Møller Mærsk koncernregnskab samt egen tilvirkning

Som det kommer til udtryk i ovenstående tabel, har USD-million 2.045 en løbetid på maksimum et år. Ifølge standarden IFRS 16 må virksomheder undlade at indregne leasingkontrakter med en løbetid på under et år. Derfor vil disse forpligtelser indregnes efter samme regler, som ved operationelle leasingkontrakter præsenteret efter IAS 17.

I regnskabet har jeg ikke mulighed for at undersøge, om der er tale om leasingkontrakter, som er indgået med en leasingperiode på maksimalt et år, eller der er tale om en leasingperiode på eksempelvis tre år, hvor der kun er et år tilbage af leasingperioden. Jeg antager derfor, at leasingkontrakterne, der forfalder inden for et år, er forbundet med en leasingkontrakt med en leasingperiode på mere end et år.

3.4.3 IFRS 16's effekt på A.P. Møller Mærsk koncernregnskab for regnskabsåret 2018

I de nedenstående afsnit vil jeg udarbejde en analyse af, hvordan implementeringen af regnskabsstandarden IFRS 16, vil påvirke Mærsk koncernregnskab. Den primære ændring, der vil ske ved den nye standard, er, at de operationelle leasingkontrakter skal indregnes i balancen, hvorfor påvirkningen af dette vil blive omtalt meget i det følgende.

Dette afsnit vil komme ind på, hvordan den nye standard IFRS 16 kommer til at have påvirkning på klassifikationen af leasingkontrakter i Mærsk koncernregnskab. Udarbejdelsen vil ske på baggrund af oplysninger fra Mærsk årsrapport for 2018. Jeg har ikke mulighed for at se de enkelte leasingkontrakter grundet manglende adgang, hvorfor jeg vil beregne ud fra nogle forudsætninger.

3.4.4 IFRS 16's påvirkning på A.P Møller Mærsk koncernens balance for regnskabsåret 2018

I det pågældende afsnit vil jeg beregne IFRS 16's effekt på Mærsk koncernens balance for regnskabsåret 2018. Ved udarbejdelsen af denne analyse har jeg valgt at sammendrage

regnskabsposterne i balancen, hvilket skal være med til at gøre det mere overskueligt for læseren. Derfor henviser jeg til Mærsk's offentlige årsregnskab, hvis man ønsker en yderligere opdeling.

Nedenstående oplysninger er indhentet, til anvendelse i analysen af, hvordan IFRS 16 vil påvirke Mærsk's koncernregnskab for regnskabsåret 2018.

Figur 16 - Mærsk's koncernregnskabsoplysninger angående leasing for regnskabsåret 2018

USD-million	Ocean	Logistics & services	Terminals & Towage	Manufacturing & others	I alt
Forfald: <1 år	1.377	119	245	304	2.045
Forfald: 1-5 år	3.098	268	831	489	4.686
Forfald: 5< år	3.223	175	1.808	98	5.304
I alt	7.698	562	2.884	891	12.035
Nutidsværdi	5.645	455	1.925	786	8.811

Kilde: A.P. Møller Mærsk årsrapport samt egen tilvirkning

Som det kan ses på ovenstående tabel, udgøres størstedelen af leasingforpligtelserne af koncerndelen *Ocean*, hvilket indebærer alt det, som er på havet så som skibe. Ovenstående tabel gør sig brugbar i følgende afsnit, hvor jeg vil udarbejde min beregning af den finansielle forpligtigelse.

3.4.5 Beregning af den finansielle forpligtelse

Når jeg skal indregne den finansielle forpligtelse for de ovenstående operationelle leasingkontrakter, er der nogle estimater, som skal udarbejdes først. Disse estimater fremkommer nedenfor:

- Gennemsnittet af den tilbageværende leasingperiode
- Diskonteringsrenten
- De fremtidige leasingydelsers nutidsværdi

Først og fremmest vil jeg beregne gennemsnittet af den tilbageværende leasingperiode, hvor jeg vil anvende ILW-metoden. Dog en modificeret udgave af metoden eftersom jeg ikke ligger inde med alle oplysninger. Denne metode tager udgangspunkt i, at leasingperiodens ydelse er lineær over hele perioden. Derfor vil den totale operationelle leasingforpligtelse blive divideret med leasingforpligtelser på under et år. Nedenfor fremkommer denne udarbejdelse:

Den gennemsnitlige levetid på *Ocean*:

Operationel leasing i alt / operationel leasing under 1 år 7.698/1.377 = **6 år**

Den gennemsnitlige levetid af *Logistics & services*:

Operationel leasing i alt / operationel leasing under 1 år 562/119 = **5 år**

Den gennemsnitlige levetid af *Terminals & Towage*:

Operationel leasing i alt / operationel leasing under 1 år 2.884/245 = **12 år**

Den gennemsnitlige levetid af *Manufacturing & others*:

Operationel leasing i alt / operationel leasing under 1 år 891/304 = **3 år**

I note 17 i Mærsk's årsrapport har de oplyst den diskonteringsrente, som de har arbejdet med. Diskonteringsrenten udgør 6%. Diskonteringsrenten benyttes til at vise en sammenligning mellem en aktuel investering, sammenlignet med nogle fremtidige indtjeneringer eller tilbagebetalinger. Har en virksomhed en høj diskonteringsrente, betyder dette, at indtægter langt ude i fremtiden tillægges ringe værdi. Teknisk set, anvendes diskonteringsrenten til at beregne nutidsværdien.

Renten er oplyst af Mærsk's årsrapport, som benyttes til at beregne nutidsværdien. Nutidsværdien er også oplyst i note 17 i Mærsk's årsrapport, som også kommer til udtryk i min ovenstående tabel. Jeg har derfor valgt at beregne de forudsatte pengestrømme for de finansielle leasingforpligtelser. Derudover har jeg selv beregnet en nutidsværdi ved hjælp af NV-formlen i Excel, som tager

udgangspunkt i en rente på 6%, ligesom Mærsk's årsrapport oplyser. Disse beregninger kan ses nedenfor:

Figur 17 - Nutidsværdi samt forudsatte pengestrømme vedrørende *ocean*

USD-million	Ocean	Forudsatte pengestrømme
Forfald: <1 år	1.377	1.377
Forfald: 1-5 år	3.098	775
Forfald: 5< år	3.223	645
I alt	7.698	
Nutidsværdi		6.485

Kilde: A.P. Møller Mærsk' årsrapport samt egen tilvirkning

Figur 18 - Nutidsværdi samt forudsatte pengestrømme vedrørende *logistics & services*

USD-million	Logistics & Services	Forudsatte pengestrømme
Forfald: <1 år	119	119
Forfald: 1-5 år	268	67
Forfald: 5< år	175	35
I alt	562	
Nutidsværdi		473

Kilde: A.P. Møller Mærsk' årsrapport samt egen tilvirkning

Figur 19 - Nutidsværdi samt forudsatte pengestrømme vedrørende *terminals & towage*

USD-million	Terminals & Towage	Forudsatte pengestrømme
Forfald: <1 år	245	245
Forfald: 1-5 år	831	208
Forfald: 5< år	1.808	362
I alt	2.884	
Nutidsværdi		2.430

Kilde: A.P. Møller Mærsk' årsrapport samt egen tilvirkning

Figur 20 - Nutidsværdi samt forudsatte pengestrømme vedrørende *manufacturing & others*

USD-million	Manufacturing & others	Forudsatte pengestrømme
Forfald: <1 år	304	304
Forfald: 1-5 år	489	122
Forfald: 5< år	98	20
I alt	891	
Nutidsværdi		751

Kilde: A.P. Møller Mærsk' årsrapport samt egen tilvirkning

De fire tabeller ovenfor giver et overblik over nutidsværdien samt de forudsatte pengestrømme for leasingkontrakter. De forudsatte pengestrømme samt nutidsværdien er beregnet for henholdsvis *ocean, logistics & services, terminals & towage og manufacturing & others*. Pengestrømme bestemmes ved at analysere tre forskellige komponenter, som pengene kan komme fra: drift, investering og finansiering. En pengestrømsopgørelse er med til at give investorer et indblik i, hvordan virksomheden drives, hvad pengene bruges til, og hvor pengene kommer fra. For år 2-5 er betalingsstrømmene beregnet ved at dividere forpligtelserne med forfald mellem 1 og 5 år med 4 år. Det skal nævnes, at der er i Mærsk's årsrapport er opdelt forfald for de enkelte år mellem 1 og 5 år, men for at forenkle det og gøre det mere overskueligt for læseren, har jeg samlet disse i en pulje med 1-5 år.

For perioden efter 5 år er betalingsstrømmene beregnet ved at tage forpligtelserne fra efter 5 år og dividere med 5 år. Ovenstående er udarbejdet til beregning af den gennemsnitlige tilbageværende leasingperiode.

3.4.6 Følsomhedsanalyse

Med udgangspunkt i ovenstående beregninger, forekommer der væsentlige usikkerheder. Jeg har derfor valgt at udarbejde en beregning af følsomheden for henholdsvis leasingperioden og diskonteringsfaktor. Disse beregninger fremkommer i næste afsnit.

3.4.7 Analyse af leasingperiodens følsomhed

I nedenstående tabel har jeg foretaget en følsomhedsberegning af leasingperioden. I beregningen er der foretaget en analyse af effekten, ved en justering på leasingperioden med +2/-2 år. Af min beregning nedenfor kommer det til udtryk, at ved en ændring på +1 år i leasingperioden, vil nutidsværdien ændre sig med i alt USD-million -275, hvilket medfører, at nutidsværdien af leasingforpligtelserne falder fra USD-million 10.139 til USD-million 9.864. Hvorimod en ændring på -1 år i leasingperioden vil betyde, at nutidsværdien stiger med i alt USD-million 287, hvilket betyder, at nutidsværdien af leasingforpligtelserne vil stige fra USD-million 10.139 til USD-million 10.426.

Figur 21 - Beregning af følsomheden af leasingkontraktens periode

Ocean					
USD-million	+ 2 år	+ 1 år	Forudsætning	- 1 år	- 2 år
Nutidsværdi	6.139	6.309	6.485	6.669	6.859
Ændring i USD-million	- 346	- 176		184	374
%-vis ændring	-5%	-3%		3%	6%
Logistics & Services					
USD-million	+ 2 år	+ 1 år	Forudsætning	- 1 år	- 2 år
Nutidsværdi	448	461	473	487	501
Ændring i USD-million	- 25	- 12		14	28
%-vis ændring	-5%	-3%		3%	6%
Terminals & Towage					
USD-million	+ 2 år	+ 1 år	Forudsætning	- 1 år	- 2 år
Nutidsværdi	2.300	2.364	2.430	2.498	2.570
Ændring i USD-million	- 130	- 66		68	140
%-vis ændring	-5%	-3%		3%	6%
Manufacturing & others					
USD-million	+ 2 år	+ 1 år	Forudsætning	- 1 år	- 2 år
Nutidsværdi	711	730	751	772	794
Ændring i USD-million	- 40	- 21		21	43
%-vis ændring	-5%	-3%		3%	6%
Ændring i nutidsværdi	- 541	- 275	-	287	585
Nutidsværdi efter ændring	9.598	9.864	10.139	10.426	10.724

Kilde: A.P. Møller Mærsk' årsrapport samt egen tilvirkning

3.4.8 Analyse af diskonteringsfaktorens følsomhed

På samme vis som ovenstående følsomhedsberegning af leasingperioden har jeg også foretaget en analyse af diskonteringsfaktoren. I den nedenstående beregning er diskonteringsrenten justeret med +2/-2%. Af nedenstående tabel fremgår det, at en ændring på +1% af diskonteringsfaktoren vil resultere i et fald på nutidsværdien af leasingforpligtelserne med USD-million -269. Dette medfører, at nutidsværdien af leasingforpligtelserne vil falde fra USD-million 10.139 til USD-million

9.870. Derimod vil en ændring af diskonteringsrenten på -1% resultere i, at nutidsværdien af leasingforpligtelserne vil stige med USD-million 283. Dette medfører, at nutidsværdien af leasingforpligtelserne vil stige fra USD-million 10.139 til USD-million 10.422.

Figur 22 - Beregning af følsomheden af leasingkontraktens diskonteringsfaktor

Ocean					
USD-million	+ 2%	+ 1%	Forudsætning	- 1%	- 2%
Nutidsværdi	6.147	6.313	6.485	6.666	6.854
Ændring i USD-million	- 338	- 172		181	369
Ændring i %	-5%	-3%		3%	6%
Logistics & Services					
USD-million	+ 2%	+ 1%	Forudsætning	- 1%	- 2%
Nutidsværdi	449	461	473	487	500
Ændring i USD-million	- 24	- 12		14	27
Ændring i %	-5%	-3%		3%	6%
Terminals & Towage					
USD-million	+ 2%	+ 1%	Forudsætning	- 1%	- 2%
Nutidsværdi	2.303	2.365	2.430	2.497	2.568
Ændring i USD-million	- 127	- 65		67	138
Ændring i %	-5%	-3%		3%	6%
Manufacturing & others					
USD-million	+ 2%	+ 1%	Forudsætning	- 1%	- 2%
Nutidsværdi	712	731	751	772	793
Ændring i USD-million	- 39	- 20		21	42
Ændring i %	-5%	-3%		3%	6%
Ændring i nutidsværdi	- 528	- 269	-	283	576
Nutidsværdi efter ændring	9.611	9.870	10.139	10.422	10.715

Kilde: A.P. Møller Mærsk' årsrapport samt egen tilvirkning

3.4.9 Analyse af right-of-use aktiv

Leasingstandarden IFRS 16 kræver, at leasingtager skal indregne et *right-of-use* aktiv. Dette aktiv skal ved den første indregning, svare til finansielle forpligtelser. I takt med at leasingperioden forløber, vil aktivets værdi, samt de finansielle forpligtelser, formindskes. Dog vil aktivets værdi falde hurtigere end de finansielle forpligtelser. Dette kaldes for *front-load*, som jeg har været inde på tidligere i min opgave. Dette betyder, at det ikke vil være korrekt at indregne leasingaktivet til samme værdi som leasingforpligtelsen. Som det kan ses af bilag 3, er ILW-metodens formål at estimere de operationelle leasingkontraktens forpligtelser og aktiver, som ikke er indregnet med de nedenfor nævnte modifikationer, som er nødvendige.

ILW-metoden angiver en metode til at kapitalisere og indregne leasingaktiver samt leasingforpligtelser, som omhandler operationelle leasingkontrakter. Dette kræver en estimering

af de aktiver og gældsforpligtelser, hvis man behandlede den operationelle leasingkontrakt som værende en finansiell leasing.

For at kunne kapitalisere og indregne leasingaktiver og leasingforpligtelser kræver det, at der er opstillet nogle forudsætninger. ILW-metoden har opsat forudsætninger om, at aktiver skal afskrives lineært, at aktivets værdi svarer til forpligtelsen primo, og at aktivets værdi og forpligtelse vil være lig 0 efter en endt leasingperiode.

I bilag 3 kan det aflæses, at ILW-metodens forudsætninger betyder, at sammenhængen mellem leasingaktivet og leasingforpligtelsen ofte ligger med et spænd omkring 60-80%. På baggrund af dette har jeg valgt at anvende et spænd på 70%, hvilket ligger midt imellem de tidligere nævnte. Dette betyder, at *right-of-use* aktivet beregnes, så det svarer til 70% af leasingforpligtelsen. Se beregning nedenfor:

Figur 23 - Tabel over beregning af *right-of-use* aktiv

Beregning af <i>right-of-use</i> aktiv	USD- million
Forpligtelse vedr. ocean	5.645
70% af 5.645 = ej bogførte <i>right-of-use</i> aktiv	3.952
Forpligtelse vedr. logistics & services	455
70% af 455 = ej bogførte <i>right-of-use</i> aktiv	319
Forpligtelse vedr. terminals & towage	1.925
70% af 1925 = ej bogførte <i>right-of-use</i> aktiv	1.348
Forpligtelse vedr. manufacturing & others	786
70% af 786 = ej bogførte <i>right-of-use</i> aktiv	550
Forpligtelse	8.811
Aktiver	6.168
Effekt på egenkapital	2.643

Kilde: A.P. Møller Mærskes årsrapport samt egen tilvirkning

Ud fra ovenstående tabel fremkommer indregning af *right-of-use* aktivet. Ud fra beregningen kan det ses, at der er *right-of-use* aktiver for USD-million 6.168. Tabellen er med til at give et overblik over *right-of-use* aktiverne og de dertilhørende forpligtelser. Residualposten mellem disse er egenkapitalen, hvilket betyder, at denne vil blive påvirket med USD-million 2.643. Det skal nævnes, at ovenstående beregning ikke tager højde for skatteeffekten.

3.4.10 Påvirkning på balancen

Nedenfor vil jeg illustrere effekten på Mærsk balance på baggrund af beregningerne fra tidligere afsnit. Det vil jeg gøre ved at indregne de beregnede korrektioner i balancen, hvilket vil give et indblik i, hvordan Mærsk koncernens regnskab for regnskabsåret 2018 vil blive påvirket. I min beregning vil der forekomme poster, som er sammendraget for at gøre det mere overskueligt. Af bilag 4 fremkommer Mærsk koncernens balance som helhed, for regnskabsåret 2018.

Figur 24 - IFRS 16's effekt på balancen

USD-Million	Jf. årsrapport	Ændring	Efter korrektion	%-vis ændring
Assets:				
Intangible assets	4.273	-	4.273	0%
Property, plant, and equipment	30.275	6.168	36.443	20%
Financial non-current assets, etc.	2.992	-	2.992	0%
Deferred tax	267	-	267	0%
Total non-current assets	37.807	6.168	43.975	16%
Total current assets	18.829		18.829	0%
Total assets	56.636	6.168	62.804	11%
Equity and liabilities:			-	
Equity	33.392	-2.643	30.749	-8%
Non-current liabilities	11.837	7.036	18.873	59%
Current liabilities	11.407	1.775	13.182	16%
Total equity and liabilities	56.636	6.168	62.804	11%

Kilde: A.P. Møller Mærsk årsrapport samt egen tilvirkning

I ovenstående tabel kommer det til udtryk, at særligt de materielle anlægsaktiver vil blive påvirket. Effekten af IFRS 16 gør at de materielle anlægsaktiver får en stigning fra USD-million 30.275 til USD-million 36.443, hvilket udgør en stigning på omkring 20%. Stigningen er væsentlig og er med til at påvirke aktivsummen med omkring 11%, hvilket er meget i en stor koncern som Mærsk. Vender vi blikket til passivside, kan det ses, at de langfristede gældsforpligtelser bliver påvirket gevaldigt med en stigning fra USD-million 11.837 til USD-million 18.873, hvilket udgør en stigning på omkring 59%. Residualposten mellem leasingaktivet og leasingforpligtelsen er egenkapitalen, hvorfor denne naturligvis også vil blive påvirket. Dette betyder, at der vil være en negativ påvirkning på egenkapitalen, som vil falde med omkring 8%.

Ud fra forudsætningerne fra ILW-metoden, som jeg tidligere har været inde på, forventes det, at leasingaktivet samt leasingforpligtelsen er lig 0, når leasingperioden er afsluttet. Dette medfører, at egenkapitalen vil blive stabiliseret henover leasingperioden med udgangspunkt i, at leasingporteføljen er ensartede.

3.4.11 Påvirkning på resultatopgørelsen

Tidligere i min opgave jf. afsnit 3.2.2 er resultatopgørelsen gennemgået samt, hvilken effekt IFRS 16 har på denne. Som det blev beskrevet tidligere giver den nye standard ikke en væsentlig effekt på resultatopgørelsen, idet man forventer, at der ikke vil ske ændring i årets resultat. Dog vil der forekomme reklassifikationer, som vil påvirke EBITDA positivt, hvilket vil blive illustreret nedenfor.

Figur 25 - IFRS 16 effekt på resultatopgørelsen

USD-billion	Jf. årsrapport	Ændring	Efter korrektion	%-vis ændring
EBITDA	3,8	1,2	5	32%

Kilde: A.P. Møller Mærskes årsrapport samt egen tilvirkning

Mærsk har selv udarbejdet nogle estimer for, hvilken effekt IFRS 16 vil have på resultatopgørelsen.⁷⁰ Den klart største effekt sker på EBITDA, idet der forekommer reklassifikationer i forbindelse med, at stort set alle leasingkontrakter skal indregnes. Indregningen betyder, at der ikke vil være en omkostning i resultatopgørelsen til leasing, men at der vil være omkostninger i form af afskrivninger og renter. Effekten af dette kan ses i ovenstående tabel, hvor EBITDA stiger fra 3,8 milliarder USD til 5 milliarder USD, hvilket svarer til en ændring på omkring 32%. Ændringen i EBITDA svarer til de operationelle leasingforpligtelser, som er oplyst i Mærskes årsrapport note 18. For et fuldt overblik over estimer af IFRS 16's effekt for Mærskes resultatopgørelse, se bilag 5.

⁷⁰ A.P. Møller Mærskes årsrapport 2018 s. 16

3.5 Delkonklusion

Leasingstandarden IAS 17 har mødt en del kritik i en længere årrække, da standarden ikke opfylder interessenternes informationsbehov. Det skyldes, at standarden er baseret på subjektive vurderinger, og den klassificering, som skal foretages ved denne standard, gør sammenligneligheden besværlig og informationsværdien i virksomhedernes regnskaber forringes. Regnskabsstandarden IAS 17 giver virksomhederne mulighed for at klassificere deres leasingkontrakter som henholdsvis operationel og finansiell leasing. Dette medfører, at der er incitament til at undgå indregning af et givent leasingaktiv samt de dertilhørende leasingforpligtelser i balancen. Standarden afviger fra IFRS' begrebsramme, hvorfor det hos nogen interessenter menes, at regnskabsstandarden er fejlbehæftet.

På baggrund af kritikpunkterne til leasingstandarden IAS 17, udformede IASB leasingstandarden IFRS 16. De primære og mest væsentlige forskelle mellem disse to standarder er henholdsvis skelnen mellem et leasingelement og et serviceelement, klassificeringen samt definitionen. Ved regnskabsstandarden IFRS 16 er klassificering af leasingstandarder ikke eksisterende. Dette skyldes, at langt de fleste leasingkontrakter skal indregnes med henholdsvis en værdi af aktivet, som leasingkontrakten omhandler med dertilhørende leasingforpligtelser, hvilket medfører en stigning i balancesummen.

En stigning i balancesummen skaber negativ effekt på de nøgletal, som beregnes på baggrund af balancen, hvilket skyldes en stigning på gældsforpligtelserne i forbindelse med indregningen i balancen. Kortsigtet vil egenkapitalen også blive påvirket negativt, hvor amortiseringen af aktiverne sker hurtigere end amortiseringen af gældsforpligtelserne. Dette kaldes *front loaded expenses*. Dog forventes der en stabilisering af egenkapitalen, da renteomkostningerne vil falde i forbindelse med leasingaftalens forløb. Påvirkningen på resultatopgørelsen vil ikke være væsentlig, da der udelukkende sker ændring af klassifikationen på omkostningerne. Reklassifikationen af omkostningen vil dog bidrage med en positiv påvirkning af virksomhedernes EBITDA.

På baggrund af A.P. Møller Mærskts koncernregnskab for regnskabsåret 2018 er der udarbejdet en konsekvensanalyse ud fra ILW-metoden. Her kommer den væsentlige påvirkning på deres balancesum samt EBITDA til udtryk. Balancesummen vil i forbindelse med den nye leasingstandard IFRS 16, gennemgå en stigning på balancesummen med USD-million 6.168 fra USD-million 56.636 til USD-million 62.804, hvilket svarer til en stigning på omkring 11%. Effekten på de langfristede gældsforpligtelser medfører en stigning på USD-million 7.036 fra USD-million 11.837 til USD-million 18.873, hvilket svarer til en stigning på omkring 59%. Residualposten af leasingaktivet og leasingforpligtelserne er egenkapitalen. Denne vil blive påvirket negativt med et fald på USD-million 2.643 fra USD-million 33.392 til USD-million 30.749, hvilket svarer til et fald på omkring 8%.

På baggrund af væsentlige usikkerheder, som er forbundet med ovenstående beregninger, er der udarbejdet en følsomhedsanalyse af henholdsvis leasingperioden og diskonteringsfaktoren. I beregningen af følsomhedsanalysen, kommer det til udtryk, at en ændring af diskonteringsfaktoren fra 6% til 7%, vil påvirke nutidsværdien af leasingforpligtelserne negativt med USD-million 269, hvilket svarer til et fald på omkring 3%.

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at implementeringen af regnskabsstandarden IFRS 16 vil have en negativ effekt på A.P. Møller Mærskts koncernregnskab på kort sigt.

4 Konklusion

Leasing er en finansieringsmetode som er blevet mere og mere populær med tiden, specielt i brancher som arbejder med fly, detail og shipping. Børsnoterede selskaber i hele verden har ifølge IASB leasingforpligtelser for omkring 3,3 billioner amerikanske dollar, heraf udgør 85% operationelle leasingforpligtelser, som ikke fremgår i selskabernes balance.

Der er selskaber, som er blevet hårdt ramt af de langfristede leasingomkostninger. Hvor det ved en efterfølgende analyse har vist sig, at leasingomkostningerne var opgjort til at være 66 gange større end den forpligtelse, som fremgik af balancen

IASB igangsatte sammen med FASB et projekt. Dette projekt omhandlede leasingkontrakter og hvordan den regnskabsmæssige behandling af disse skulle være. Herudover udgav de også et *Discussion Paper*. Samarbejdet mellem IASB og FASB om den regnskabsmæssige behandling af

leasingkontrakter endte ud i to forskellige regnskabsstandarder. Den endelige version, af hvordan den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakterne skulle være, blev udstedt i 2016 af IASB og var IFRS 16. IFRS 16 har virkning for alle virksomheder, hvis regnskabsår påbegynder den 1. januar 2019.

Regnskabsstandarden IAS 17 har mødt en del kritik igennem flere år. Kritikken lyder på, at standarden er baseret på subjektive vurderinger. Standarden IAS 17 giver mulighed for klassificering af leasingkontrakter som henholdsvis operationel og finansiell leasing. Dette møder kritik hos interessenterne, da de mener, at det er med til at forringe sammenligneligheden samt informationsværdien. Denne mulighed for klassificering af leasingkontrakten giver incitament til, at virksomheder kan undgå indregning af leasingaktiver og de dertilhørende leasingforpligtelser i balancen.

I forbindelse med gennemgangen af IFRS' begrebsramme kom det til udtryk, at definitionen af et aktiv samt en forpligtelse stemmer overens med operationelle leasingaktiver, hvorfor disse også bør indregnes i balancen. Regnskabsstandarden IAS 17 afviger derfor fra IFRS' begrebsramme, hvilket er noget som interessenterne bider mærke i, idet standarden er fejlbehæftet ifølge dem. Dette har medført reformuleringer af regnskaber for at skabe sig et bedre overblik over de operationelle leasingkontrakter og på den måde danne et mere retvisende billede af den finansielle situation i en given virksomhed.

Den primære årsag til udformningen af den nye regnskabsstandard vedrørende leasing, og hvordan virksomheder behandler dette regnskabsmæssigt, skyldes klassificeringen. Der skelnes ikke mellem klassifikationen som henholdsvis operationel og finansiell leasing efter regnskabsstandarden IFRS 16. Dette betyder, at alle leasingkontrakter skal indregnes med undtagelse for leasingkontrakter af lav værdi og kortfristede leasingkontrakter. Dette er medvirkende til at skabe et mere korrekt billede af regnskabet, idet operationelle leasingkontrakter i mange tilfælde vil opfylde kravene for at blive kapitaliseret. På baggrund af dette vurderes det, at regnskabsstandarden IFRS 16 opfylder interessenternes informationsbehov bedre og øger sammenligneligheden.

Virksomheder, der gør meget brug af operationelle leasingkontrakter, hvilket medfører mange operationelle leasingforpligtelser, vil blive påvirket gevaldigt under den nye regnskabsstandard IFRS 16. Dette skyldes, at alle de leasingkontrakter, som under den gamle regnskabsstandard IAS 17 er blevet klassificeret som operationelle leasingkontrakter, skal indregnes som henholdsvis et aktiv og en forpligtelse. Indregningen i balancen medfører en stigning i balancesummen og særligt en stigning på gældsforpligtelserne. Dette vil have en negativ effekt på nøgletal, som beregnes på baggrund af balancen, som kan have påvirkning på andre faktorer, som eksempelvis virksomhedernes *lānecovenants*. Ved første måling vil gældsforpligtelsen have højere værdi end leasingaktivet. Dette skyldes, at amortiseringen af leasingaktivet sker hurtigere end ved gældsforpligtelserne. Det kaldes *front loaded expenses*. På den anden side har regnskabsstandarden IFRS 16 en positiv effekt på virksomhedens EBITDA på grund af den ændrede klassifikation af omkostningerne. I resultatopgørelsen indregnes de afskrivninger, som kommer i forbindelse med anskaffelsen af aktivet samt den tilhørende renteomkostning. Dette betyder, at årets resultat forventes at være uændret.

Regnskabsbrugerne og deres informationsbehov, har haft indflydelse på udformningen af IFRS 16. Der findes mange forskellige regnskabsbrugere, alt efter hvilken virksomhed, der er tale om. Implementeringen af IFRS 16 har medført, at stort set alle leasingkontrakter indregnes i balancen. Dette betyder at regnskabsbrugernes informationsbehov bliver opfyldt, og de får mulighed for at sammenligne de forskellige regnskaber.

Der er i opgaven givet et praktisk eksempel på, hvilke konsekvenser regnskabsstandarden IFRS 16 vil have for A.P. Møller Mærskes koncernregnskab for regnskabsåret 2018. Der er taget udgangspunkt i ILW-metoden, ved udarbejdelsen af beregningerne. Her kommer det til udtryk, at de materielle aktiver vil gennemgå en stigning på USD-million 6.168 fra USD-million 30.275 til USD-million 36.443, hvilket svarer til en stigning på omkring 20%. Yderligere vil det medføre en stigning af de langfristede gældsforpligtelser på USD-million 7.036 fra USD-million 11.837 til USD-million 18.873, hvilket svarer til en stigning på omkring 59%. Residualen mellem de materielle aktiver og

gældsforpligtelserne er egenkapitalen, som vil blive påvirket negativt med et fald på USD-million 2.643 fra USD-million 33.392 til USD-million 30.749, hvilket svarer til et fald på omkring 8%. Faldet skyldes at leasingaktivet amortiseres hurtigere end leasingforpligtelsen, som jeg også tidligere har beskrevet. Der vil forekomme et fald på soliditetsgraden fra USD-million 58,95% til USD-million 48,96% hvilket svarer til et fald på omkring 10 procentpoint. Dette fald sker på baggrund af faldet på egenkapitalen samtidig med, at balancesummen stiger. Dog forventes det, at der vil komme en stabilisering af egenkapitalen, idet finansieringsomkostningerne vil falde i forbindelse med leasingaftalens forløb. EBITDA vil blive påvirket positivt på baggrund af den anderledes klassifikation af omkostningerne. Ud fra min analyse kommer det til udtryk, at EBITDA vil gennemgå en stigning på 1,2 milliarder USD fra 3,8 milliarder USD til 5 milliarder USD, hvilket svarer til en stigning på 32%.

5. Litteraturliste

A.P. Møller Mærsk' årsrapport (2018) - (27/1-2019)

BDO - <https://www.bdo.dk/da-dk/faglig-info/depechen/depechen-artikler-2017/regnskabsmaessig-behandling-af-leasingaftaler-hos-leasingtager> - (9/2-2019)

Danske Bank - <https://danskebank.dk/erhverv/loesninger/finansiering/leasing> - (24/3-2019)

Danske love - <https://danskelove.dk/%C3%A5rsregnskabsloven/12> - (10/3-2019)

Deloitte. (2013) IFRS – introduktion til de internationale regnskabsstandarder - (25/3-2019)

Den private investor - <http://denprivateinvestor.dk/regnskabets-begrebsramme-indhold-opbygning/> - (16/3-2019)

Det gyldne overblik - <http://detgyldneoverblik.dk/primaer-sekundaer-data/> - (17/2-2019)

EY - <https://www.ey.com/dk/da/industries/real-estate/ey-artikel-20181108-ny-ifrs-standard-om-leasing-kan-oegge-lejers-incitament-til-korte-lejeaftaler> - (14/4-2019)

Forumadvokater - <http://www.forumadvokater.dk/content/operationel-og-finansiell-leasing> - (6/4-2019)

FSR - https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Internationalt/IASB/FSR%20-%20danske%20revisorer%20er%20kritisk%20over%20for%20dele%20af%20ny%20leasingstandard - (3/4-2019)

FSR - https://www.fsr.dk/Faglige_informationer/Regnskaber/Standarder%20og%20vejledninger/Standarder_faglig%20viden/Ny%20regnskabsstandard%20om%20leasing%20er%20udsendt - (13/4-2019)

IASB. (2016). IFRS 16 Leases – Effects analysis. IASB. - (14/4-2019)

Iasplus - <https://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs1> - (17/3-2019)

Iasplus - <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17> - (17/3-2019)

Iasplus - <https://www.iasplus.com/en/standards/other/framework> - (16/3-2019)

Iasplus - <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf/iasb-ifrs-ic/iasb> - (9/3-2019)

Iasplus - <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf/due-process/iasb-discussion-papers> - (1/4-2019)

Iasplus - <https://www.iasplus.com/en/binary/pressrel/0903leasedp.pdf> - (3/4-2019)

IFRS - <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-17-leases/> - (17/3-2019)

IFRS – Discussion paper, Leases preliminary views - (1/4-2019)

IFRS - <https://www.ifrs.org/about-us/> - (17/3-2019)

IFRS - <https://www.ifrs.org/news-and-events/2016/03/hans-hoogervorst-article-shining-the-light-on-leases/> - (13/4-2019)

Jens O. Elling (2017). Finansiell rapportering – teori og regulering, 4. udgave. København K: Gjellerup / Gads forlag A/S

PwC - https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:90pafide_o4J:https://www.pwc.dk/da/nyt/2018/ifrs-16.pdf+&cd=4&hl=da&ct=clnk&gl=dk - (10/2-2019)

PwC – <https://www.pwc.dk/da/artikler/2016/01/hvad-betyder-den-nye-leasingstandard--ifrs-16-for-din-virksomhed.html> - (3/3-2019)

PwC - <https://www.pwc.dk/da/nyt/2016/leasingstandard-ifrs-16.pdf> - (29/3-2019)

PwC regnskabshåndbogen 2019. Hellerup: PwC. - (24/2-2019)

Samfundsansvar - <https://samfundsansvar.dk/hvem-er-maalgruppen-for-din-rapportering%3F> - (10/3-2019)

Systime - <https://vm.systime.dk/index.php?id=144> - (17/2-2019)

Systime - <https://vm.systime.dk/index.php?id=143> - (17/2-2019)

Systime - <https://c-samf.systime.dk/index.php?id=716> - (17/2-2019)

6. Bilag

6.1 Bilag 1 – Illustration af den omlagte leasingstandard hos en forhandler.

Illustration 2: Retailer

Balance sheet	IAS 17	IFRS 16	US GAAP
Property, plant and equipment	44,521	44,521	44,521
Lease assets	958	18,757	958
			20,086
Other	26,703	26,703	26,703
Total non-current assets	72,182	89,981	92,268
Total current assets	38,086	38,086	38,086
Total assets	110,268	128,067	130,354
Borrowings	22,533	22,533	22,533
Lease liabilities	697	21,233	697
			20,536
Other liabilities ⁸¹	57,714	57,264	57,264
Total liabilities	80,944	101,030	101,030
Equity	29,324	27,037	29,324
Total liabilities and equity	110,268	128,067	130,354
Income statement	IAS 17	IFRS 16	US GAAP
Revenue and other income	164,181	164,181	164,181
Cost of sales	(141,937)	(140,764)	(141,937)
Gross profit	22,244	23,417	22,244
Operating costs	(16,222)	(16,222)	(16,222)
Operating profit	6,022	7,195	6,022
Net finance costs	(1,293)	(2,393)	(1,293)
Profit before tax	4,729	4,802	4,729
Income tax	(1,161)	(1,161)	(1,161)
Profit for the year	3,568	3,641	3,568
Cash flow statement	IAS 17	IFRS 16	US GAAP
Operating activities	5,312	7,117	5,312
Investing activities	(3,283)	(3,283)	(3,283)
Financing activities	(2,236)	(4,041)	(2,236)
Total cash outflow	(207)	(207)	(207)

6.2 Bilag 2– Nøgletallenes påvirkning af de IFRS 16's tilvirkning

Metric	What it measures	Common method of calculation	Expected effect of IFRS 16	Explanation
Leverage (gearing)	Long-term solvency	Liabilities / Equity	↑ Increase	Increase because financial liabilities increase (and equity is expected to decrease).
Current ratio	Liquidity	Current assets / Current liabilities	↓ Decrease	Decrease because current lease liabilities increase while current assets do not.
Asset turnover	Profitability	Sales / Total assets	↓ Decrease	Decrease because lease assets will be recognised as part of total assets.
Interest cover	Long-term solvency	EBITDA / Interest expense	Depends	EBITDA will increase applying IFRS 16 as will interest expense. The change in the ratio will depend on the characteristics of the lease portfolio.
EBIT / Operating profit	Profitability	Various methods—Profit that does not consider earnings from investments and the effects of interest and taxes	↑ Increase	Increase because the depreciation charge added is lower than the expense for off balance sheet leases excluded.
EBITDA	Profitability	Profit before interest, tax, depreciation and amortisation	↑ Increase	Increase because expenses for off balance sheet leases are excluded.

Metric	What it measures	Common method of calculation	Expected effect of IFRS 16	Explanation
EBITDAR	Profitability	Profit before interest, tax, depreciation, amortisation and rent	⊗ No change	No change because all lease-related expenses are excluded.
Profit or loss	Profitability	As reported applying IFRS	Depends	Depends on the characteristics of the lease portfolio and the tax rate.
EPS	Profitability	Profit or loss / Number of shares in issue	Depends	Depends on the effect on profit or loss, which depends on the characteristics of the lease portfolio and the effects on tax.
ROCE	Profitability	EBIT / Equity plus financial liabilities	Depends	EBIT will increase applying IFRS 16 as will financial liabilities. The change in the ratio will depend on the characteristics of the lease portfolio.
ROE	Profitability	Profit or loss / Equity	Depends	Depends on the effect on profit or loss, which in turn depends on the lease portfolio—if there is no effect on profit or loss, then the ratio will be higher because reported equity will decrease.
Operating cash flow	Profitability	Various methods—Cash flow from operating activities does not include cash related to equity and borrowings	↑ Increase	Increase because at least part of the lease payments (those payments relating to the principal) will be moved to the financing section of the cash flow statement.
Net cash flow	Profitability and liquidity	Difference between cash inflows and cash outflows	⊗ No change	No change because cash will not be affected.

6.3 Bilag 3 – Sammenligning mellem leasingaktiver og forpligtelser

Table 3
CONSTRUCTIVE CAPITALIZATION OF OPERATING LEASES:
RELATION BETWEEN UNRECORDED LIABILITY AND
UNRECORDED ASSET OVER TIME

Total Lease Life	Marginal Interest Rate	Ratio of Asset Balance to Liability Balance*							Point of Maximum Difference Between Asset and Liability
		% of Original Lease Life Expired							
		20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	
10	.08	93%	90%	87%	84%	81%	78%	75%	53%
15	.08	91	86	82	78	74	70	66	55%
20	.08	89	83	78	73	68	64	59	56%
25	.08	87	81	75	69	64	58	53	58%
30	.08	86	79	72	66	60	54	49	59%
10	.10	92	88	85	81	78	74	71	54%
15	.10	89	84	79	74	70	65	61	56%
20	.10	87	81	75	69	64	59	54	58%
25	.10	85	78	72	65	59	53	48	59%
30	.10	84	76	69	62	55	49	43	61%
10	.12	91	87	82	78	74	71	67	55%
15	.12	88	82	77	71	66	61	57	57%
20	.12	86	79	72	66	60	55	49	59%
25	.12	84	76	69	62	56	49	44	61%
30	.12	83	75	67	59	52	45	39	63%

*Ratio equals (RL/TL) times PV of annuity for TL at i%, divided by PV of annuity for RL at i%, where RL = remaining life, TL = total life and i% = marginal borrowing rate.

6.4 Bilag 4 – A.P. Møller Mærsk' balance 2018

Consolidated balance sheet at 31 December

Note	2018	2017
6 Intangible assets	4,273	4,365
7 Property, plant and equipment	30,275	31,071
Investments in joint ventures	1,332	1,394
Investments in associated companies	754	963
16 Other equity investments	41	30
15 Derivatives	135	260
13 Pensions, net assets	285	298
Loans receivable	172	147
Other receivables	273	316
Financial non-current assets, etc.	2,992	3,408
8 Deferred tax	267	302
Total non-current assets	37,807	39,146
Inventories	1,064	974
17 Trade receivables	3,759	3,864
Tax receivables	159	243
15 Derivatives	80	116
Loans receivable	199	240
Other receivables	866	923
Prepayments	550	560
Receivables, etc.	5,613	5,946
Equity investments, etc.	2,448	1
Cash and bank balances	2,851	2,171
9 Assets held for sale	6,853	14,989
Total current assets	18,829	24,081
Total assets	56,636	63,227

Note	2018	2017
10 Share capital	3,774	3,774
Reserves	28,847	26,835
Equity attributable to A.P. Møller - Mærsk A/S	32,621	30,609
Non-controlling interests	771	816
Total equity	33,392	31,425
12 Borrowings, non-current	9,894	15,076
13 Pensions and similar obligations	259	287
14 Provisions	1,028	1,011
15 Derivatives	242	138
8 Deferred tax	372	461
Other payables	42	72
Other non-current liabilities	1,943	1,969
Total non-current liabilities	11,837	17,045
12 Borrowings, current	1,991	2,437
14 Provisions	572	539
Trade payables	5,134	5,250
Tax payables	316	282
15 Derivatives	121	128
Other payables	922	1,241
Deferred income	182	158
Other current liabilities	7,247	7,598
9 Liabilities associated with assets held for sale	2,169	4,722
Total current liabilities	11,407	14,757
Total liabilities	23,244	31,802
Total equity and liabilities	56,636	63,227

6.5 Bilag 5 – Estimer af IFRS 16's effekt på resultatopgørelsen

Amounts in USD billion

Pro forma key figures based on IFRS 16 (unaudited)

Income statement	2018	Approx. IFRS 16 adjustment	2018 (IFRS 16)
Profit before depreciation, amortisation and impairment losses, etc. (EBITDA)	3.8	1.2	5.0
Depreciation, amortisation and impairment losses, net	-3.3	-1.0	-4.3
Profit/loss before financial items (EBIT)	0.6	0.2	0.8
Financial items, net	-0.4	-0.3	-0.7
Profit/loss before tax	0.2	-0.1	0.1
Profit/loss for the year – continuing operations	-0.1	-0.2	-0.3
Underlying profit/loss – continuing operations	0.2	-0.2	<0.1
Balance sheet			
Total assets ¹	56.6	6.0	62.6
Borrowings (including lease liabilities)	11.9	6.0	17.9
Net interest-bearing debt	8.7	6.0	14.7
Invested capital ²	43.2	6.0	49.2
Cash flow statement			
Cash flow from operating activities	3.2	1.2	4.4
Gross capital expenditure, excl. acquisitions and divestments (CAPEX)	2.9	-	2.9
Net cash flow for the period	1.0	-	1.0
Financial ratios			
EBITDA margin	9.8%		12-13%
Return on invested capital after tax – continuing operations (ROIC) ²	0.8%		1.0-1.5%
Equity ratio	59.0%		53-54%

Ocean financial highlights	2018	Approx. IFRS 16 adjustment	2018 (IFRS 16)
Profit before depreciation, amortisation and impairment losses, etc. (EBITDA)	3.0	0.8	3.8
EBITDA margin (%)	10.6%		13-14%
Logistics & Services financial highlights			
Profit before depreciation, amortisation and impairment losses, etc. (EBITDA)	0.1	0.1	0.2
EBITDA margin (%)	1.6%		3.0-3.5%
Terminals & Towage financial highlights			
Profit before depreciation, amortisation and impairment losses, etc. (EBITDA)	0.8	0.2	1.0
EBITDA margin (%)	20.6%		26-27%
Manufacturing & Others financial highlights			
Profit before depreciation, amortisation and impairment losses, etc. (EBITDA)	0.1	<0.1	0.1
EBITDA margin (%)	2.3%		5.0-5.5%

¹ Total assets and invested capital balances are opening balances on 1 January 2019.

² Return on invested capital after tax – continuing operations is calculated based on invested capital excluding discontinued operations and the value of shares in Total S.A.